

Vlaams
Parlement

vergadering **C43**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 27 november 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het ontbreken van statistische informatie over het aantal bouwvergunningen – 199 (2018-2019)	4
VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een geïntegreerd assetmanagement van de afvalwater- en hemelwater-infrastructuur – 209 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de noodzakelijke extra investeringen in het Vlaamse rioleringsstelsel – 233 (2018-2019)	5
VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de voedselverspilling bij Vlaamse gezinnen – 224 (2018-2019)	12
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bevoegdheidsverdeling voor de uitvoering van de Europese richtlijn rond omgevingslawaaï – 238 (2018-2019)	15
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het advies van het Vlaamse Gewest naar aanleiding van het ontwerp ruimtelijk ontwikkelingsplan van het Waalse Gewest – 247 (2018-2019)	19
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de nachtvluchten rond Zaventem – 270 (2018-2019)	20
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de eventuele bijsturing van de MER-richtlijn (milieueffectrapport) – 251 (2018-2019)	24
VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verkavelingsplicht en de gevolgen voor de eenlotsverkavelingen – 253 (2018-2019)	25
VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over toegankelijkheidsnormen in stedenbouwkundige verordeningen – 283 (2018-2019)	28
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de RUP-adviestoets (ruimtelijk uitvoeringsplan) – 287 (2018-2019)	30

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over eventuele risico's met betrekking tot de import van afvalstoffen als grondstof – 298 (2018-2019)	33
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het Jachtfonds – 302 (2018-2019)	37

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het ontbreken van statistische informatie over het aantal bouwvergunningen – 199 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, Statbel, de nationale dienst voor de statistiek, publiceert maandelijks cijfers over het aantal bouwvergunningen. Dat is belangrijk, niet louter omwille van de statistiek, maar vooral ook als economische indicator. De cijfers zeggen iets over de investeringen van gezinnen en bedrijven en de economische groei. Bovendien is die informatie een goede parameter voor vastgoedfirma's en de bouwsector om het aanbod in te schatten.

Uit een recent artikel in De Tijd blijkt dat die informatie al zeventien maanden niet meer wordt geüpdatet doordat de communicatie tussen het departement Omgeving en Statbel mank loopt door IT-problemen.

Minister, wat is de precieze oorzaak van het feit dat sinds mei 2017 geen informatie meer beschikbaar zou zijn over het aantal bouwvergunningen op gemeentelijk niveau? Hebt u al stappen gezet om dat probleem te verhelpen? Welke partners zijn hierbij betrokken? Wat is de eventuele kost van die aanpassingen? Welke maatregelen gaat u verder ondernemen? Welke garanties kunt u geven voor een duurzame oplossing?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De digitale gegevens uit het omgevingsloket moeten worden verwerkt door Statbel om de nodige statistieken te genereren. Aangezien er geen bouwvergunningen meer worden verstrekt maar omgevingsvergunningen, zijn er inderdaad problemen met het overzetten van de informatie. Dat heeft een impact op de structuur van de data.

Een concreet voorbeeld hiervan zijn de projecten gelegen in meerdere gemeenten. Waar dit voorheen, bij stedenbouwkundige vergunningen, resulteerde in een vergunning voor elk van de betrokken gemeenten, worden deze projecten sinds de omgevingsvergunning behandeld door de provincie of, indien het project zich uitstrekt over meerdere provincies, door de Vlaamse overheid. Dit heeft dus een directe impact op het aantal vergunningen en op de informatie die digitaal moet worden doorgegeven.

Voorheen werden de data door Statbel zelf in haar toepassing ingevoerd op basis van de analoge statistische formulieren, maar nu moet er ook een conversie gebeuren van de aangeleverde data. Ook de terminologie moet worden aangepast.

Al van in 2014 wordt er regelmatig overleg tussen mijn administratie en Statbel. De bijkomende mogelijkheden die de digitale informatie-uitwisseling biedt, willen we maximaal benutten. Daarbij werd aan Statbel de mogelijkheid geboden om via de webdiensten alle data die ze nuttig achten voor statistische verwerking ter beschikking te krijgen zodat ze er meer mee kunnen doen. De basisdata, zoals het aantal omgevingsvergunningen of het aantal digitale stedenbouwkundige vergunningen, zouden in principe beschikbaar moeten zijn aangezien we zelf ook op basis van dezelfde data een basismonitoring voeren.

In december 2017 was afgesproken met Statbel dat ze op termijn structureel de bestaande webdiensten zouden gebruiken om hun bestaande statistieken te

voeden en bijkomende statistische verwerking uit te voeren. In principe zijn die webdiensten sinds begin 2018 beschikbaar.

Sinds deze zomer wordt het gebruik van de webdiensten door Statbel getest en zijn ze de ontwikkelingen aan het uitvoeren om op die manier de data rechtstreeks op te vragen. Bij de ontwikkeling en het testen van de webdiensten levert de dienstleverancier van de Vlaamse overheid die het omgevingsloket heeft ontwikkeld ondersteuning aan de ambtenaren van het departement Omgeving. Ongeveer wekelijks zijn er contacten tussen mijn administratie en Statbel.

Tegelijkertijd heeft Statbel een ad-hocwerkgroep opgericht om bijkomende statistische informatie te kunnen verwerken. De kost voor de Vlaamse overheid is beperkt tot de inzet voor het aanleveren en bijsturen van de dataextracties door het departement en de ondersteuningsinzet van onze dienstleverancier.

Gelet op de genomen stappen, de actieve ondersteuning en de inzet van Statbel om de digitale data op te halen, heb ik er alle vertrouwen in dat er vrij snel en op een duurzame manier statistische data beschikbaar kunnen worden gesteld.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, het is goed dat u erop vertrouwt dat er een oplossing komt. We moeten zeker nog veel meer inzetten op het digitaal omgevingsloket en de vergunningenregisters. Het gaat niet enkel over de statistieken, maar ook over het feit dat mensen altijd digitaal toegang moeten hebben tijdens openbare onderzoeken, en dat dat stabiel en performant verloopt.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Het is opmerkelijk dat er, op het moment dat we overstappen naar het digitale omgevingsloket, niet aan wordt gedacht om tijdig alle nuttige statistische gegevens ter beschikking te stellen van derden, terwijl dat toch zeer noodzakelijk is, zeker voor iedereen die op de bouwmarkt of de woningmarkt actief is en graag wil weten hoe alles daar evolueert. Daarom is het echt noodzakelijk dat het departement Omgeving heel snel werk maakt van het ter beschikking stellen van alle statistische gegevens voor derden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een geïntegreerd assetmanagement van de afvalwater- en hemelwaterinfrastructuur – 209 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de noodzakelijke extra investeringen in het Vlaamse rioleringsstelsel – 233 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, in de Europese kaderrichtlijn Water en in het decreet Integraal Waterbeleid oppert Vlaanderen de ambitie om de kwaliteit van het water in de Vlaamse kanalen, beken en rivieren gevoelig te verhogen. Uit een recente studie van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) blijkt hiervoor, boven op de voorziene budgetten, minstens 2,7 miljard extra nodig te zijn. In de media bevestigde u die cijfers en verwees u naar een gecombineerde aanpak. In

dat opzicht verwijs ik ook naar de recente uitgave van Aquafin inzake een betaalbare realisatie van het Vlaamse waterbeleid. Daarin staat dat een "geïntegreerd asset management van de afvalwater- en hemelwaterinfrastructuur met Aquafin als unieke assetmanager" voor het bovenlokale en lokale niveau een mogelijke stap kan zijn. Aquafin meent daarmee een efficiëntiewinst van 60 miljoen euro per jaar te kunnen boeken.

Minister, denkt u dat een dergelijke geïntegreerde aanpak een jaarlijkse besparing van 60 miljoen euro zou kunnen opleveren, en dus ook zou kunnen bijdragen aan het halen van het ambitieniveau? Hoe staat u daartegenover?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Een gelijkaardige vraag, met een paar andere accenten. In de Europese kaderrichtlijn Water en in het decreet Integraal Waterbeleid werd inderdaad afgesproken dat de kwaliteit van het water in de Vlaamse kanalen, beken en rivieren gevoelig hoger moet tegen 2027. Om die afspraken na te komen, moeten meer Vlamingen via rioleringen op een afvalwaterzuiveringsinstallatie worden aangesloten. Daarnaast moeten bestaande rioleringen worden onderhouden, en ook tijdig vervangen. De VMM rekende uit dat daarvoor 2,7 miljard euro nodig zal zijn, boven op de al geplande investeringen. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) denkt dat het aandeel oude rioleringen in deze VMM-studie veeleer wordt onderschat en dat de noodzakelijke investeringen nog hoger zullen uitvallen. Met de huidige inkomsten kunnen rioolbeheerders tussen 1,5 en 3,3 miljard euro investeren. Bij een volledige besteding van die inkomsten hebben de beheerders geen middelen meer voor de noodzakelijke vervangingen van de rioleringen na 2027.

Minister, om de afspraken tegen 2027 na te komen, moeten er nog veel inspanningen worden geleverd. Bestaat er vandaag een investeringsprogramma om de doelstellingen in 2027 te bereiken? Wie bewaakt de voortgang van dit programma en is Vlaanderen nog steeds op schema? De rioolbeheerders hebben duidelijk nood aan meer financiële middelen. Waar denkt u die extra financiële middelen te vinden? Waar zitten de grootste noden? Is dat in de steden of in het buitengebied? Zijn de noden geografisch gespreid of zijn er regio's die meer inspanningen vereisen? Zo ja, welke gebieden hebben dan nood aan meer financiële middelen? Welke gebieden zullen prioritair worden aangepakt, of welke investeringen krijgen voorrang? Is er een prioritering van de inspanningen? Welke waterlopen – kanalen, beken of rivieren – lijden op dit moment het sterkst onder de vervuiling die afkomstig is van ongezuiverd afvalwater? De noodzakelijke investeringen werden duidelijk onderschat. Er was een VMM-studie nodig om dit in beeld te brengen. Hoe komt het dat die noodzakelijke investeringen onder de radar bleven en dus werden onderschat?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het gaat hier om een studie van KPMG die werd aangevraagd door de nv Aquafin zelf, om een zicht te krijgen op de uitdagingen. Het onderzoek valt eigenlijk uiteen in een aantal onderdelen qua besparingen. Ten eerste is er 4 miljoen euro kostenbesparing via een geïntegreerde aanpak van het assetmanagement door een optimalisatie van het operationeel beheer en het integreren van hydraulische modellen. Ten tweede is er 56 miljoen euro door een betere invulling van de budgetten door slim te plannen. Dat houdt onder meer in dat de levensduur van de infrastructuur wordt gemaximaliseerd door slim te vervangen, voor 25 miljoen euro per jaar, door een optimaal gescheiden stelsel aan te leggen, voor 9 miljoen euro per jaar, door de prioritering in de uitbouw, voor 20 miljoen euro, en door het efficiënter investeren in bufferbekkens. Daarnaast vermeldt het onderzoek dat er 5 miljoen euro kan worden bespaard

door operationele synergieën voor de exploitatie van infrastructuur binnen eenzelfde geografisch gebied te benutten.

Deze besparingen die worden opgesomd, zijn dus niet allemaal te herleiden tot meer of een betere organisatie in de watersector. Zo zijn de besparingen door optimalisaties en synergieën een mogelijk te verwachten gevolg van dit model, terwijl andere optimalisaties en synergieën van het huidige model mogelijk weer verloren gaan. De bulk van de besparingen is volgens deze studie te halen uit het slimmer plannen. Deze besparingen kunnen ook worden gerealiseerd door een verdere rationalisering, professionalisering en responsabilisering binnen het huidige model.

De oefening die KPMG heeft gemaakt in opdracht van de nv Aquafin, is vanuit theoretisch oogpunt zeer waardevol. Een aantal vaststellingen, zoals het niet voortijdig vervangen van infrastructuur, of het efficiënt omgaan met bufferbekkens en het optimaal scheiden, worden door de VMM onderschreven. Recent is dat ook nog aangehaald in een publicatie over de toekomstige kosten van de rioleringen. Deze maatregelen kunnen kostenbesparend werken door bijvoorbeeld de juiste investering op het juiste tijdstip door te voeren, waardoor weinig rendabele investeringen de kostprijs voor de rioleringen niet onnodig omhoog kunnen jagen.

Er zijn al heel wat stappen gezet in de sector, maar uiteraard kunnen we nog grotere stappen vooruit zetten om het rioolbeheer efficiënter en resultaatgerichter te laten verlopen. De huidige rioolbeheerders en de nv Aquafin als beheerder van de bovengemeentelijke assets hebben daar een belangrijke verantwoordelijkheid in. Vandaag is er een grote diversiteit binnen de gemeentelijke rioolbeheerders, gaande van intergemeentelijke samenwerking en individuele gemeenten tot dienstverleningsverbanden. Voorbeelden zijn de nv Aquafin, rechtstreekse concessies, Riopact, Rio-Totaal, Rio-link.

Elke organisatievorm heeft zijn eigen expertise, sterktes en zwaktes. Maar ze zijn wel allemaal gebonden aan de finale partner om de werken te kunnen uitvoeren, en dat is uiteraard de gemeente. Een goede samenwerking, communicatie, opvolging en coördinatie tussen de gemeente, alle actoren binnen het saneringsbeheer en de nutssector blijven volgens mij cruciaal.

Aquafin heeft een aandeel van 40 procent in de gemeentelijke rioolmarkt en heeft dus een belangrijk potentieel om binnen de sector zijn stempel te drukken. De oefening die Aquafin voorlegt, bevat interessante pistes om verder te exploreren, maar er is uiteraard binnen de sector en met de toezichthouder nog verder overleg en debat nodig. De samenwerking met en de positieve inbreng vanuit de gemeenten zal in elk geval de oefening gemakkelijker maken en zal zelfs cruciaal zijn om het tot een goed einde te brengen.

Om de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water te halen, zijn verschillende maatregelen en acties geformuleerd. Die staan allemaal, zoals u weet collega's, in de stroomgebiedbeheerplannen. Deze plannen gaan verder dan de maatregelen die binnen de rioleringsector moeten worden getroffen.

Voor de verdere uitbouw van de rioleringen zitten de maatregelen vervat in de reeds opgedragen gemeentelijke en bovengemeentelijke investeringsprogramma's en in de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (GUP).

Een GUP geeft de planning weer van de nog aan te leggen rioleringen, met ook een prioriteit van wat we eerst moeten doen en wat het meeste ecologische winst oplevert. Dat moet uiteraard ook economisch worden bekeken. Deze GUP's worden opgevolgd door het jaarlijkse wateruitvoeringsprogramma (WUP) met

daarin een lijst van projecten die aan Aquafin en de gemeenten worden opgedragen, en ook een lijst van rioleringswerken in uitvoering.

Een doordachte uitbreiding van de saneringsinfrastructuur is een van de mogelijke maatregelen die bijdragen tot het realiseren van de doelstellingen die ons tegen 2027 zijn opgelegd. De studie van de VMM berekent de middelen die nodig zijn voor een volledige uitbouw van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur zoals dat ook is opgenomen in de zoneringsplannen. Het gaat dus niet alleen over wat er nodig is voor het halen van de goede toestand.

Op dit ogenblik loopt de oefening naar het afbakenen van de investeringen die bijdragen tot het bereiken van de goede watertoestand, zodat het noodzakelijke ambitieniveau scherp kan worden gesteld. Het financieringsmodel van de VMM zal ons daarbij helpen en leren in welke mate extra financiering nodig is om deze investeringen te realiseren en duurzaam te onderhouden.

Indien er bijkomende financiering nodig is, ligt de oplossing in een gecombineerde aanpak van zuinig omgaan met de schaarse middelen, nieuwe technieken toepassen bij uitbouw en renovatie, sterker sturen en in het reguleren van het tarief op basis van de financieringsnood, het ambitieniveau en het optimaal financieel management van de beheerders.

De oefening van de VMM toont grote verschillen tussen de individuele gemeenten. Uit die oefening kunnen we afleiden dat in landelijke gemeenten de financiële uitdaging groter is dan in stedelijke gemeenten. Zoals gezegd richt de oefening zich op het maximale ambitieniveau.

Binnen de stroomgebiedbeheerplannen die van 2016 tot 2021 lopen, is er gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak. We werken met speerpuntgebieden en aandachtsgebieden. In de stroomgebiedbeheerplannen zijn zeventien speerpuntgebieden aangeduid. Binnen deze gebieden wordt de maatregel uit het maatregelenprogramma van het stroomgebiedbeheerplan versneld in planning en uitvoering gezet als een van de maatregelen om de goede toestand te halen. Rioleringsprojecten met een hoge GUP-prioriteit die in speerpuntgebieden liggen, krijgen voorrang bij de subsidiëring of opdracht op het optimalisatieprogramma van Aquafin.

Kleinere waterlopen waar relatief veel ongezuiverd huishoudelijk afvalwater in terechtkomt, ondervinden uiteraard ook een impact van die lozingen. Dat zijn in eerste instantie gemeenten of delen van gemeenten waar een deel van het afvalwater nog niet gezuiverd wordt. De impact op de waterlopen wordt echter niet alleen bepaald door de lozing van huishoudelijk afvalwater, maar ook door de impact van andere bronnen zoals landbouw, industrie en bovenstroomse invloeden. In het kader van de volgende generatie gebiedsdekkende uitvoeringsplannen zullen per gemeente de inspanningen die per afstroomzone van waterlopen noodzakelijk zijn, concreet in kaart worden gebracht. Daarbij wordt rekening gehouden met andere bronnen van verontreiniging en de specifieke gewenste waterkwaliteit tegen 2027.

De resultaten van de studie over de maximale plannen voor de uitvoering van de zoneringsplannen hebben mij niet verrast. Het resultaat ligt immers in lijn met de getallen die vroeger op tafel lagen. Die cijfers kennen wij en zijn voor ons dan ook niet nieuw.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik ben blij om te horen dat u meent dat er ook verdere stappen kunnen worden gezet om de middelen die we al ter beschikking stellen, op een efficiëntere manier in te zetten om de doelstellingen op het vlak

van hernieuwing van de riolering en zuivering van het water waar te maken. Dat kan het best in een combinatie of pakket van verschillende maatregelen waarvan efficiëntie een belangrijk onderdeel is. Het is de moeite om ook vanuit het parlement te kijken hoe we tot een betere coördinatie tussen Aquafin, dat deel is van de Vlaamse overheid, en de gemeenten in het bijzonder kunnen komen. Ik geloof dat er nog een honderdtal gemeenten zijn die het in grote mate zelf doen. Hoe kunnen we die coördinatie verbeteren en ervoor zorgen dat we enerzijds beter in kaart brengen wat nu de juiste staat van de rioleringen is waarvoor zij verantwoordelijk zijn, en anderzijds beter de werken coördineren zodat alle infrastructuur die wordt gebouwd, ook op een maximaal rendementsniveau kan worden gebruikt.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik hoor inderdaad dat er met een aantal efficiëntie-oefeningen wel wat miljoenen gevonden kunnen worden. Maar natuurlijk zijn de uitdagingen heel erg groot, en het geld dat daarvoor nodig is, is navenant: dat gaat over verschillende miljarden.

Minister, u hebt heel wat geantwoord op vragen die ik gesteld heb. U hebt ook een aantal dingen niet gezegd, of een aantal dingen zijn me alleszins niet duidelijk. Dus ik ga u nog een paar vragen stellen.

Eerst en vooral, wat moeten we doen om de doelstellingen van de Europese kaderrichtlijn Water te halen? Ik begrijp dat we duidelijk niet op het spoor zitten. Wat moeten we doen om wel op dat spoor te geraken?

Ten tweede, het is duidelijk dat er sowieso meer geld nodig is, dus de rioolbeheerders hebben nood aan meer financiële middelen. Waar moeten ze die dan halen? U hebt daar een aantal mogelijkheden naar voren geschoven, maar niet gezegd voor welke mogelijkheid u dan kiest.

Ten derde zijn er heel wat spelers op het veld van het rioolbeheer in ons gewest. Is er dan niet iemand nodig die dat wat strakker coördineert? En dat zou u misschien kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, heel het plan om riolen aan te leggen en hemelwater af te koppelen is inderdaad een hele uitdaging, met een serieuze investering voor lokale besturen. Ik ben het niet eens met collega Van Rompuy, die zegt dat gemeenten die alleen opereren en hun eigen riolen onderhouden, daarom niet voldoende slagkrachtig zijn. Het is trouwens bewezen in de studie van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) dat zij met minder geld meer doen dan in een samenwerkingsverband of in een intercommunale. Volgens mij is het toch nog een werkpunt dat de middelen die zo'n samenwerkingsverband heeft, efficiënter en sneller ingezet moeten worden. Men zit daar op bergen geld, maar de output – effectief riolen in de grond krijgen – is daar nog een probleem. We weten natuurlijk dat het vergunningsmatig niet altijd evident is om projecten en onteigeningen rond te krijgen. We kennen allemaal de problemen die zich stellen in verband met riolering.

Minister, hoe bekijkt u de hemelwaterafvoer en het leggen van gescheiden rioleringen? Is dat nog houdbaar? Kunnen wij nog overal altijd hetzelfde principe toepassen dat wij én riolering vernieuwen, én ook een gescheiden stelsel aanleggen? Want de kosten om overal gescheiden hemelwaterafvoer aan te leggen, zijn dikwijls de grotere kosten in het geheel: er moet afgekoppeld worden, enzovoort. Kunnen die zoneringsplannen op dat vlak niet aangepast worden en kan er niet gekeken worden naar waar het interessanter is om bijvoorbeeld

gebieden te laten infiltreren of meer op perceelsniveau te werken en te kijken of, zonder een gescheiden stelsel aan te leggen, de kosten daarvan niet veel schappelijker zijn voor de gemeentebesturen? Hoe staat u bijvoorbeeld tegenover het relinen van rioolbuizen? Want het is niet omdat een riool oud is, dat ze ook versleten is. Meestal kan men met een goed assetmanagement en een camera-onderzoek wel inschatten wanneer een riolering vernieuwd of vervangen moet worden. Het geeft ook lokale besturen meer de ruimte en de tijd om te plannen, om ook andere problemen aan te pakken, zoals aanleg van voetpaden, fietspaden, enzovoort. Is het niet nuttig om daar ook meer op in te zetten?

Mijn laatste vraag gaat over de solidarisering van de inkomsten van die saneringsbijdragen en de inzet daarvan, conform de prioriteiten van de zoneringsplannen, de gemeentelijke investeringsprogramma's (GIP's), en de effecten op de waterkwaliteit waar nog geen riolering ligt. Hoe zit het met de prioriteiten in dat geheel? Kunnen we dit dus effectief doen met wat we vandaag aan saneringsbijdragen heffen? Daar is natuurlijk de voorwaarde aan verbonden dat lokale besturen ook daadwerkelijk de bijdrage gebruiken waarvoor ze initieel bedoeld is, namelijk om rioleringen te leggen.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, ik vond uw antwoord echt ontgoochelend. Het lijkt wel alsof u niet beseft welke factuur ons boven het hoofd hangt: 2,7 miljard euro. Ik heb een zeer goede studie aandachtig doorgenomen en geprobeerd om ook gaten te vinden om dat bedrag naar beneden te kunnen halen. Maar ik vrees dat als dat lukt, dat slechts met een paar honderden miljoenen kan, en niet met 2,7 miljard euro.

U geeft dan als antwoord: "De oplossing ligt in een gecombineerde aanpak: zuinig omgaan met de schaarse middelen, nieuwe technieken toepassen bij renovaties en het noodzakelijke ambitieniveau correct inschatten." U kunt niet vager antwoorden dan met dit zinnetje. Dit is gewoon geen antwoord. Het enige dat u nu doet, is die factuur van 2,7 miljard euro vooruitschuiven en hopen dat de legislatuur zo vlug mogelijk voorbij is, en dan zullen we in de volgende legislatuur wel zien wie dat moet gaan betalen. U hebt in uw antwoord niets aan concrete acties gegeven om die studie van Aquafin in de praktijk om te zetten naar oplossingen. Niets! U hebt een beschrijving gegeven en u hebt vooral op de juiste momenten de paraplu opengetrokken. Als collega Van Rompuy zegt dat misschien het parlement een coördinerende rol moet spelen in dit verhaal: de coördinerende minister voor dit verhaal zit tegenover ons. U moet hier oplossingen geven. Wij willen u daarin helpen, en we zeggen dat ook al verschillende jaren in deze commissie. Maar het antwoord dat u gegeven hebt op een factuur van 2,7 miljard euro die op ons afkomt, vind ik gewoon hallucinant.

Ik vraag u dus heel duidelijk: welke acties gaat u nu op korte termijn uitvoeren om een antwoord te geven op de factuur die boven ons hoofd hangt en om onze doelstellingen te halen? Want wat u net hebt geantwoord, komt niet in de verte bij een antwoord dat oplossingen kan geven op basis van deze studie. Dus wat gaat u doen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik zal beginnen met te antwoorden op de vragen van collega Beenders. We hebben hier vorige week en eerder ook al de discussie gevoerd naar aanleiding van de beleidsbrief. Dat bedrag is natuurlijk niet nieuw. In de Vlaamse Regering werden die stroomgebiedbeheersplannen al verschillende keren in alle transparantie goedgekeurd. Iedereen weet dat dit miljarden kost. De vragen naar extra middelen werden ook telkens op tafel gelegd bij elke begrotingsbespreking. Deze Vlaamse Regering heeft geen miljarden

om alleen aan rioleringen te geven. Er zijn ook nog alle andere eisen op het vlak van leefmilieu, en dan heb ik het nog niet over alle eisen die er zijn op het vlak van welzijn, onderwijs, en ik kan zo nog een tijdje doorgaan.

Er zijn inderdaad miljarden nodig. Op dit moment hebben wij die miljarden niet om die investeringen te doen. Dus moet je keuzes maken. Wij hebben die keuze gemaakt. Wij voeren uit wat in de eerste plaats het meest ecologische winst geeft. We doen dat planmatig. We doen dat ook samen met de gemeentebesturen.

Het is niet correct te stellen dat deze Vlaamse Regering geen verantwoordelijkheid genomen heeft. Er is nog nooit tijdens een legislatuur zoveel geld van de Vlaamse overheid naar rioleringen gegaan. Er was geen enkele regering voor ons die zoveel middelen naar de rioleringen heeft laten gaan. Dat is een eerste zaak.

Ten tweede hebben wij de moed gehad – en daar zit u constant kritiek op te geven – om een deel van de kosten die verbonden zijn aan het zuiveren van water en het aanleggen van rioleringen, door te rekenen aan de klant, onder het principe 'de vervuiler betaalt'. Het is nog maar een deel. En u schreeuwt moord en brand omdat wij de waterfactuur hebben verhoogd. Collega Beenders, u zegt dat we van vandaag op morgen die 2,7 miljard euro moeten hebben en vraagt mij wat ik daarvoor zal doen. Ik ga de waterfactuur van de Vlaming niet verhogen om op korte termijn die 2,7 miljard euro te investeren in rioleringen. Dat is niet ernstig. We hebben het al gehad over de gele hesjes. Ik denk, als dat uw voorstel is, dat er wel eens heel veel gele hesjes op straat zouden kunnen komen.

We moeten dus inderdaad zaaien naar de zak, zo zuinig mogelijk en zo goed mogelijk met die middelen omgaan. Dat is ook wat wij doen, collega Beenders. We hebben een goed overzicht. We werken met alle spelers samen in de stroomgebiedbeheerplannen. We hebben per gemeente de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen. Ik denk dus dat wij dat zeer planmatig aanpakken.

Collega Nevens, u doet een aantal aanbevelingen. Soms worden strikte eisen opgelegd. U vraagt of we daar niet wat meer flexibel in kunnen zijn. Die vragen werden ook al gesteld aan de Vlaamse Milieumaatschappij en uiteraard ook aan de toezichthouder, om te bekijken of die good practices in een aantal gevallen niet eenvoudiger kunnen zijn, om wat meer kostenbesparend te zijn. Ik kan u daarin volgen. Ik heb de indruk dat men soms heel veel eisen en zware verplichtingen wil opleggen om dat zo goed mogelijk te doen, waardoor het soms ook wel meer kost. Aan de andere kant hebben wij de middelen die naar de lokale besturen gaan: de gemeentelijke saneringsbijdrage. Gemeenten moeten ook rapporteren over wat ze met die middelen aanvangen. We hebben al een weg afgelegd om die efficiënter aan te wenden.

Dus ja, dat is een enorme opdracht. Zo zijn er nog een heel pak opdrachten, die miljarden kosten, binnen Leefmilieu. Dat is zo. Maar ik heb geen toverhoed. En ik ga ook niet al die kosten rechtstreeks aanrekenen aan de Vlaming, collega Beenders. Dat is niet het beleid van deze Vlaamse Regering, en dat is ook niet wat ik kan of zal doen. Dat is waar u misschien op aanstuurt, want ik denk dat dat daarvoor de enige oplossing is, als u zegt dat er zoveel miljarden nodig zijn. Ik denk dat wij onze verantwoordelijkheid genomen hebben en dat er nog nooit zoveel geld daarnaartoe gegaan is. We rekenen slechts een kleine fractie aan aan de Vlaming en dat volstaat inderdaad niet. Maar het moet voor de Vlaming ook haalbaar en aanvaardbaar zijn.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik ben overtuigd. Ik heb geen verdere opmerkingen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik heb geen antwoord gehoord op mijn bijkomende vraag. Ik vind dat wel vreemd. Mijn vraag was heel concreet: wat gaat u nu doen om een versnelling hoger te schakelen? Ofwel zegt u: ik ga niet veel extra doen. Dan hebt u wel geantwoord.

Minister, het is wel zo dat, hoe langer u wacht, hoe duurder het wordt. Eigenlijk wordt de factuur dan doorgeschoven naar de volgende generaties. Ik weet niet of dat een goed idee is. Ik betreur inderdaad het feit dat er geen kordate en effectieve stappen worden gezet om hier toch wel wat harder te gaan dan nu het geval is. Niemand zegt u dat u dit moet doorrekenen in de waterfactuur. Er zijn ook andere mogelijkheden, bijvoorbeeld via de algemene middelen. Ik weet ook wel dat die ergens vandaan moeten komen, maar het is niet correct dat u zegt dat daarvoor de waterfactuur sowieso verhoogd moet worden. Dat is niet correct. Ik vind het jammer dat u de discussie tot dat aspect verengt, want er zijn andere oplossingen dan dat alleen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de voedselverspilling bij Vlaamse gezinnen – 224 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Minister, collega's, alle Vlaamse gezinnen samen gooien elk jaar 240.000 ton voedsel weg. Dat komt neer op 400 euro per jaar per gezin en op iets minder dan 90 kilo per jaar per gezin. Dat blijkt uit een onlangs gepubliceerd onderzoek van u, minister.

De nulmeting van 2015, waarop de Ketenroadmap Voedselverlies gebaseerd is, hield het nog op een vork van 42 tot 61 kilo per gezin per jaar, wat neerkomt op een totaal van minimum 116.000 ton en maximum 168.000 ton eten. 240.000 ton is dus nog veel meer dan de meest pessimistische inschatting van toen. We staan er dus slechter voor dan eerst werd gedacht. We maken ook geen vooruitgang, wat nog meer economische en milieuschade tot gevolg heeft. Bovendien is het ook weinig ethisch om zo weinig stil te staan bij wat we ongebruikt weggooien in tijden van onevenwichtige verdeling van voedsel op onze planeet. Toch blijft het uw ambitie en die van de Vlaamse Regering om de voedselverspilling in de hele keten terug te dringen met 15 procent tegen 2020. Maar is dat parcours met de huidige acties nog wel te lopen?

Daarom heb ik de volgende vragen, minister.

We verspillen dus meer voedsel dan eerst gedacht. In 2019 is er een tussentijdse monitoring van de acties voor het terugdringen van voedselverspilling van onder meer de Ketenroadmap Voedselverlies. Acht u het nodig om nu al bijkomende maatregelen te nemen? Zo ja, welke maatregelen plant u?

In april had ik het in deze commissie al over het voorstel van uw Nederlandse collega, minister Schouten. Zij wil de 'tenminste houdbaar tot'-datum afschaffen om zo het onnodig weggooien van voedsel te vermijden. U stond positief tegenover dat voorstel maar de bevoegdheid is federaal. Zult u, gezien de acute problematiek van voedselverspilling in Vlaanderen, overleg plegen en samenwerken met uw federale collega om voedselverspilling aan te pakken? Zult u daarbij het hervormen van de 'tenminste houdbaar tot'-datum bespreken?

Het valt ook niet te ontkennen dat ons goedkope voedsel en de superpromoties in de grootwarenhuizen die resulteren in gratis producten, bijdragen aan onze verspillingsmaatschappij. Acht u het wenselijk dat er initiatieven voor een eerlijke prijs voor ons voedsel worden genomen om voedselverspilling tegen te gaan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Remen, we zijn vorige week bij de bespreking van de beleidsbrief ook ingegaan op dit onderwerp. Ik zal nog eens herhalen wat ik toen heb gezegd.

Met de nieuwe studie 'Voedselverlies en consumentengedrag bij Vlaamse huishoudens' wordt voor het eerst het voedselverlies bij Vlaamse huishoudens volledig in kaart gebracht. Vroeger ging het vaak om een fractie. Het gaat dus ook over voedselverlies dat via andere kanalen wordt ingezameld.

Uit die studie blijkt dat alle Vlaamse huishoudens samen verantwoordelijk zijn voor 240.000 ton voedselverlies, zowel vast als vloeibaar. Dit komt neer op 88 kilogram per huishouden per jaar en op 37 kilogram per persoon. De fractie die daarbinnen wordt weggegooid via het restafval, komt overeen met de resultaten van de sorteeraanlyses. De nulmeting van het Ketenplatform Voedselverlies is het officiële referentiecijfer over voedselverlies in Vlaanderen.

In het kader van de Roadmap Voedselverlies onderneemt de Vlaamse overheid samen met haar ketenpartners continu actie op verschillende plaatsen in de agrovoedingsketen. Momenteel wordt inderdaad ook de tussentijdse meting voor 2019 voorbereid. De nieuwe cijfers voor huishoudens zullen daarin geïntegreerd worden.

Wij staan ook in nauw contact met internationale experts. Op basis van de nieuwe studie, die naast een volledige meting ook peilt naar de drempels en motivatoren die invloed hebben op voedselverlies, en internationale inzichten en onderzoek wordt de komende maanden nagegaan of bijkomende acties nodig zijn.

In het volgende halfjaar zal het departement Omgeving al verdere stappen zetten in het vertalen en verspreiden van de inzichten van de nieuwe studie en van internationale wetenschappelijke inzichten voor actoren in het veld.

Begin 2019 start ook de uitbereiding van groente-, fruit- en tuinafval (gft) met keukenafval in de gft-regio's. Dit wordt ondersteund met sensibiliseringsacties.

De toepassing van houdbaarheidsdata, de manier waarop deze door consumenten wordt gebruikt en het effect ervan op voedselverlies vormen een erg complexe materie. De Europese Commissie is daarmee bezig en gaat na hoe dit kan worden aangepast.

Voeding heeft niet alleen een economisch maar ook een groot maatschappelijk belang. Ik vind het belangrijk dat burgers ook intrinsiek een grote waarde hechten aan voedingsproducten. De prijsstelling van voedingsproducten valt echter buiten mijn bevoegdheid. De waarde die mensen hechten aan voeding wordt niet alleen bepaald door de prijs maar ook door de manier waarop ze ermee omgaan en de mate waarin ze zich ermee verbonden voelen. Men zal minder geneigd zijn een zelf geteelde courgette of tomaat weg te gooien.

Daarom ondersteun ik, naast de acties in de Ketenroadmap Voedselverlies, ook educatieve projecten binnen Milieuzorg Op School. Ook de ondersteuning van het Aanspreekpunt Lokale Voedselstrategie, dat wij hebben opgericht om in de gemeenten de lokale voedselstrategie te bepalen, draagt daartoe bij.

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Minister, er zijn heel wat acties en ik twijfel zeker niet aan uw goede bedoelingen om de voedselverspilling te verminderen. Dat zijn goede acties ten aanzien van de consument, maar er zijn ook duidelijke regels en wetgeving nodig. Ik weet dat het niet alleen onze bevoegdheid is. Om die reden dring ik ook aan op overleg met het federale en Europese niveau.

Met Nederland is Vlaanderen de grootste voedselverspiller van Europa. Het lijkt me dan ook nuttig om nog eens samen te zitten met Nederland, zeker voor wat die houdbaarheidsdatum betreft. Niet alleen zou die moeten worden afgeschaft voor een aantal producten, er bestaat al een lijst van producten waar die datum niet voor dient, maar misschien kan die lijst worden uitgebreid of kan de houdbaarheidsdatum van een aantal producten worden verlengd. We hebben het daar al eerder over gehad. De universiteit van Wageningen heeft een studie uitgevoerd waaruit blijkt dat de voedselverspilling onmiddellijk met 13 procent zou dalen. Minister, u zegt dat dit een complexe materie is maar misschien moet Vlaanderen dit probleem samen met Nederland op de Europese agenda plaatsen.

Het verschil tussen 'tenminste houdbaar tot' en 'tenminste bruikbaar tot' wordt goed uitgelegd op www.voedselverlies.be maar 20 procent van de consumenten kent nog altijd niet het verschil tussen beide.

Ik weet ook dat wij niet kunnen inspelen op de prijs van onze voeding maar bijvoorbeeld Frankrijk heeft een voedingswet waarbij gratis voeding wordt verboden. Ook '1 plus 1'-promoties worden wettelijk verboden om overconsumptie tegen te gaan en omdat de waarde van het voedsel en de prijs die we daarvoor betalen, te ver uit elkaar liggen.

Ons voedsel is te goedkoop, we beseffen niet langer de waarde ervan. Hierover zouden meer sensibiliseringsacties moeten worden gevoerd. Zo zou de vraag kunnen worden gesteld wat de ecologische voetafdruk is van ons eten, van bepaalde voeding, hoe dat voedsel wordt geproduceerd, vanwaar dat afkomstig is enzovoort. De universiteit van Wageningen is bezig met een studie daarover. We moeten dus het warm water niet opnieuw uitvinden maar het zou wel interessant zijn om de consument bewust te maken van de prijs van voedsel. Ik betreur dan ook de enquête van Test Aankoop van deze week waar de retailwinnaars met de laagste prijzen werden bekendgemaakt. Die ratrace naar de bodemprijs is weer ingezet. We beseffen de prijs en de waarde van ons eten niet en Test Aankoop bewijst daarmee noch de retailers, noch de consument een dienst. Want wat zit er achter die laagste prijs? Wat is een billijke prijs en wie betaalt de rekening? Dat zijn vragen die we ons toch moeten stellen. De race naar de bodemprijs is een heel slecht mechanisme doorheen de hele keten, dat de prijzenoorlog tussen de distributeurs en de overproductie alleen maar in de hand werkt.

Minister, ik roep u op om een sensibiliseringsactie te voeren voor de consument over het verschil tussen de prijs en de waarde van een product.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Remen, ik ben het met u eens dat we de sensibilisering moeten verderzetten en versterken. Dat is geen enkel probleem, ook op Europees vlak, inzake die labeling.

Ik wil toch een kleine nuance aanbrengen wanneer u zegt dat wij samen met Nederland het meeste voedsel verspillen. Het zou ook kunnen dat Nederland en Vlaanderen de enige regio's zijn die dat in kaart brengen en meten. Er zijn veel landen waar dit niet wordt gemonitord en men dus niet weet wat er wordt weggegooid. Het is niet omdat wij alles in kaart brengen dat wij het meeste verspillen.

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Minister, meten is weten. Als we weten wat we dagelijks verspillen per persoon en per gezin, dan moeten we daar ook echt iets aan doen. Vandaar nogmaals mijn nobele oproep om overleg te plegen met de andere collega's die daarmee bezig zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bevoegdheidsverdeling voor de uitvoering van de Europese richtlijn rond omgevingslawaaï – 238 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Mijn vraag gaat over de Europese richtlijn van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï, die in heel de Europese Unie een gemeenschappelijke aanpak invoert voor de strijd tegen het omgevingslawaaï.

De richtlijn richt zich op het geluid van autowegen, spoorwegen, luchthavens en belangrijke industriële activiteiten.

De richtlijn werd in 2005 door de Vlaamse Regering in Vlaamse wetgeving omgezet. Het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid is de instantie die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de richtlijn. Concreet betekent dit dat zij om de vijf jaar geluidsbelastingkaarten en geluidsactieplannen opmaakt voor de belangrijkste wegen, spoorwegen, luchthavens en agglomeraties met meer dan honderdduizend inwoners zoals Antwerpen, Gent, Brugge en Leuven. Het Departement Omgeving coördineert dit alles en pleegt ook overleg met het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), de NMBS, het Departement MOW en de diensten van de betrokken steden.

Nu heeft het Departement Omgeving een voorstel klaar om de verantwoordelijkheden en bevoegdheden inzake de uitvoering van de richtlijn Omgevingslawaaï aan te passen. Het voorstel houdt in dat de lokale besturen van de agglomeraties met meer dan honderdduizend inwoners volledig de verantwoordelijkheid zullen dragen voor het opmaken van de geluidsbelastingkaarten en -actieplannen en de organisatie van de publieke raadpleging over de ontwerpen van de geluidsactie-plannen.

De colleges van burgemeester en schepenen van de gemeenten gelegen binnen de agglomeratie zouden de goedkeurende instanties worden van zowel de geluidsbelastingkaarten als de geluidsactieplannen. Maar de lokale besturen verantwoordelijk maken voor de actieplannen is niet in overeenstemming met de reikwijdte van hun bevoegdheden. De gewest- en spoorwegen zijn immers de belangrijkste bronnen van geluidshinder in de agglomeraties. Lokale besturen hebben geen bevoegdheid om geluidshinder langsheen deze infrastructuren aan te pakken. Het is bijgevolg weinig zinvol dat lokale besturen eenzijdig maatregelen voor gewest- en spoorwegen opnemen in hun geluidsactieplan.

Bovendien heeft een dergelijke bevoegdheidsoverdracht ook belangrijke gevolgen op het vlak van financiële en personeelsmiddelen en vereiste expertise. De eenvormige methodiek en aanpak op Vlaams niveau komt allicht in het gedrang, met als gevolg waarschijnlijk een meer gefragmenteerd en weinig coherent geluidsbeleid in Vlaanderen.

De steden Antwerpen, Gent, Brugge en Leuven hebben hierover reeds aan de alarmbel getrokken. In overleg met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) werd er een brief opgemaakt die vanuit elk van deze steden werd verzonden naar uw kabinet. Tot op heden – toen me dit werd gesignaleerd, was het 8 november – is er nog geen enkele reactie gekomen op deze brief.

Minister, ondertussen gaat de tijd wel dringen, want blijkbaar wilt u voor het einde van dit jaar een ontwerpbesluit met de voorgestelde wijzigingen voorleggen voor goedkeuring aan de Vlaamse Regering.

Minister, in welke mate voldoet Vlaanderen op dit ogenblik aan de Europese doelstellingen inzake de beheersing van omgevingslawaai? Wat is uw reactie op de brief van de betrokken gemeentebesturen? Wordt hierover verder overleg gepleegd met hen? Bent u inderdaad van plan op korte termijn bij besluit de bevoegdheden te herschikken? Zo ja, waarom deze haast? Wilt u besparen op kosten of een gevoelige verantwoordelijkheid van u afschuiven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De Europese richtlijn Omgevingslawaai zegt drie zaken. Een: we moeten strategische geluidsbelastingkaarten opmaken. Twee: we moeten actieplannen opmaken. Drie: we moeten het publiek voorlichten en raadplegen. Al die opdrachten hebben wij vertaald in regelgeving in Vlaanderen en dat staat in het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM). Bij beslissing van de Vlaamse Regering van 7 september 2007 en 7 december 2007 zijn de bevoegde instanties en autoriteiten aangeduid.

De geluidsbelastingkaarten en actieplannen moeten minstens vijfjaarlijks worden herzien. Dat is gebeurd in 2006, 2011 en 2016. Telkens wordt dat ook gerapporteerd aan de Europese Commissie.

Momenteel zijn de nieuwe geluidsactieplannen in opmaak op basis van de geluidsbelastingkaarten van 2016. Het betreft actieplannen voor belangrijke wegen, spoorverkeer, luchtvaart en voor de agglomeraties groter dan honderdduizend inwoners, zijnde Antwerpen, Gent en Brugge. Ze zijn op 16 november meegedeeld aan de Vlaamse Regering en gaan in openbaar onderzoek vanaf 1 december, en dat gedurende zes weken. Ze zijn ook voor advies voorgelegd aan de SERV, de Miniraad en de twee relevante provincies in Nederland.

Al die producten komen tot stand via een nauwe samenwerking met heel wat instanties. Naast mijn Departement Omgeving is dat het Agentschap Wegen en Verkeer, het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Infrabel, NMBS, De Lijn, Brussels Airport Company, de FOD Mobiliteit en Vervoer, en de administraties van de steden Antwerpen, Gent en Brugge. Vanaf het referentiejaar 2021 komt ook de stad Leuven daarbij, omdat ze de kaap van honderdduizend inwoners zullen hebben overschreden.

Inmiddels is er in Vlaanderen ruim tien jaar ervaring met de uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai. De uitvoering verloopt daarom niet altijd optimaal, daar komt heel wat bij kijken. De deadlines bij de rapporteringsverplichtingen worden ervaren als heel strikt en heel moeilijk te halen. Het is echt een verschroeiend tempo.

We zijn er om die reden in Vlaanderen, net als in heel wat andere lidstaten, niet altijd in geslaagd tijdig te rapporteren. Je hebt daarnet gehoord hoeveel instanties erbij te pas komen. Dat is dus niet evident.

De commissie heeft het in haar meest recente verslag gehad over de uitvoering van de richtlijn en over de moeilijkheden bij de uitvoering daarvan. De commissie

verzoekt daarbij expliciet de uitvoeringsbepalingen opnieuw te bekijken. Om die reden wordt momenteel een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering voorbereid, waarbij de verdeling van de bevoegde autoriteiten voor uitvoering van de beleidstaken betreffende de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï wordt herbekeken, met de bedoeling de efficiëntie en effectiviteit van de uitvoering van de richtlijn omgevingslawaaï te verhogen. Ik kan op dit moment dus niet ingaan op de details van het voorstel omdat het politiek uiteraard nog niet is gevalideerd.

En dan de brief. U verwijst naar de brief die we hebben ontvangen en waar we ook gevolg aan hebben gegeven. Het is eigenaardig dat u doet uitschijnen dat er geen antwoord op is gegeven, want daarover is een overleg aan de gang. Op basis van die brief is men in overleg gegaan, mevrouw Meuleman. Zeggen dat er geen antwoord is gekomen, is toch wel heel kort door de bocht. Het overleg was op 8 maart 2018.

In die brief pleiten Antwerpen, Gent, Brugge en Leuven ervoor om de bevoegdheidsverdeling met betrekking tot de uitvoering van de richtlijn omgevingslawaaï te behouden en de rol van de Vlaamse overheid nog te versterken. De agglomeraties meenden in het voorstel een verschuiving te zien naar meer verantwoordelijkheid voor de agglomeraties en minder voor de Vlaamse overheidsdiensten. Dat was niet de bedoeling en daarom is ook het voorstel aangepast en na het overleg van 8 maart 2018 in juni opnieuw aan de actoren voorgelegd. Dat heeft opnieuw aanleiding gegeven tot een aangepast voorstel, waarin de ontvangen commentaren in overweging zijn genomen.

Een laatste overleg tussen het departement Omgeving en de betrokken steden heeft vorige week plaatsgevonden. De laatste feedback van de steden wordt eerstdaags verwacht. Het is dus helemaal fout om te stellen dat er geen gevolg is gegeven aan die brief.

Alleszins zijn voor mij een aantal principes belangrijk. Ik zal daarmee rekening houden bij het herbekijken van de verantwoordelijkheden voor uitvoering van de richtlijn.

Wat is voor mij belangrijk? Eén, de totale coördinatie en ondersteuning vanuit een gewestelijke instantie is en blijft belangrijk. De aanpak van omgevingslawaaï is erg technisch. In het verleden werd naast inhoudelijke ook financiële ondersteuning bepaald voor de opmaak van de geluidsbelastingskaarten. Het lijkt wenselijk ook in de toekomst in zo'n subsidiëring te voorzien.

Twee, geluidbeheersing is een gedeelde verantwoordelijkheid. Alleen met een maximale inzet van alle betrokkenen kunnen resultaten worden geboekt op het terrein. Een integrale benadering en afstemming is belangrijk. Het voorstel moet dan ook heel sterk de nadruk leggen op de samenwerking tussen autoriteiten en instanties, en vaak ook moeten we conflicterende engagementen vermijden.

Drie, ik wil de steden meer betrokkenheid geven bij het geluidsbeleid. Steden hebben heel wat mogelijkheden om de binnenstedelijke geluidsproblemen en uitdagingen aan te pakken, onder meer via hun lokaal mobiliteitsbeleid en lokaal ruimtelijkeordeningsbeleid. Zoals gezegd, verwacht ik dat daardoor een goede dynamiek kan ontstaan. Dat de gewestwegen en spoorwegen binnen de agglomeraties ook belangrijke bronnen van geluidshinder zijn, klopt inderdaad, maar de focus op die bronnen ligt al in de geluidsactieplannen voor wegen en spoorwegen.

Het voorontwerp van besluit houdt daarmee rekening, maar voorziet ook de betrokkenheid van de steden bij de opmaak van die plannen. Steden staan heel dicht bij de lokale realiteit. Ze hebben de terreinkennis en kunnen op die manier ook via de lokale netwerken van stakeholders en aanspreekpunten meewerken.

Het voorontwerp voorziet in de omzetting van de Europese richtlijn 2015/996 over de gemeenschappelijke bepalingsmethoden voor lawaai. Dit is een aanvulling van de richtlijn Omgevingslawaai uit 2002. Daardoor zullen we vanaf de volgende karteringsronde voor het referentiejaar 2021 in heel Europa van dezelfde rekenmethodes voor de opmaak van de geluidsbelastingkaarten gebruikmaken. Met die omzetting zijn we volop bezig.

Het Departement Omgeving coördineert nu al de uitvoering van de richtlijn Omgevingslawaai en zal dat ook blijven doen. Waar nodig zullen de betrokken agglomeraties ook worden ondersteund. Ik overweeg daarbij zeker ook een financiële ondersteuning, zoals ik daarnet heb gezegd.

Mevrouw Meuleman, al uw bezorgdheden zijn op deze manier zeker opgelost.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, iets in de timing van uw verhaal lijkt me niet helemaal te kloppen. U zegt dat er op 8 maart een overleg is geweest. Zeggen dat er geen reactie is geweest op de brief, is niet terecht. Maar de brief is in juni gestuurd. U hebt gezegd: 8 maart. Dan zijn er aanpassingen gebeurd. Dat was in juni. De brief is mijns inziens in juni verstuurd na een eerste ronde van aanpassingen. Mij is gesignaleerd dat men niet tevreden is, en ik denk ook niet met de aanpassingen die in juni zijn voorgesteld, want volgens mij was de brief daar een reactie op. U zegt dat er vorige week dan nog een overleg is geweest, maar ik weet niet wat de uitkomst is van dat laatste overleg. Zijn er sinds juni dan nog wijzigingen gebeurd? Mijn aanvoelen is dat men in juni zeker nog niet tevreden was met de aanpassingen die er zijn gebeurd sinds de eerste versie van maart. De steden en gemeenten – en het is een collectieve reactie van Gent, Antwerpen, Leuven en Brugge – zeggen gezamenlijk, en dat hebben ze ook samen gedaan met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), met wie ze aan u een schrijven hebben gericht, dat ze eigenlijk niet kunnen realiseren en uitvoeren wat hier wordt voorgesteld, want ze hebben geen bevoegdheid over de NMBS en de gewestwegen. Ze zeggen dat ze daardoor te weinig zullen kunnen doen. Bovendien hebben ze die expertise niet. Ook de middelen zijn een probleem. U zegt dat u subsidies zult voorzien, maar ik denk dat het probleem dieper zit dan alleen de middelen. Vandaar mijn vraag: zijn er nog aanpassingen gebeurd en wat was dan het resultaat van het laatste overleg?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Meuleman, om welles-nietesspelletjes te vermijden: er is ook na de brief van juni-juli een overleg geweest. Ik zal aan mijn diensten vragen om ervoor te zorgen dat er zeker schriftelijk op de brief wordt geantwoord en dat er heel omstandig op papier wordt gezet wat er allemaal aan de teksten is veranderd.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Dit is voor mij nog niet echt een antwoord op de bezorgdheid van de steden en gemeenten. Ik zie nog niet direct een oplossing. Bent u nog steeds van plan om die timing aan te houden? Dan lijkt mij dit toch op een conflictsituatie te zullen uitmonden. Ik kijk uit naar uw schriftelijk antwoord – misschien kan ik daar ook een kopie van krijgen – en naar de wijzigingen die zullen gebeuren zodat aan de bezorgdheid van de steden en gemeenten tegemoet zal worden gekomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het advies van het Vlaamse Gewest naar aanleiding van het ontwerp ruimtelijk ontwikkelingsplan van het Waalse Gewest – 247 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, op 12 juli stelde de Waalse Regering het ontwerp van ruimtelijk ontwikkelingsplan – le Schéma de Développement du Territorial – voorlopig vast. Dit plan kunnen we vergelijken met ons Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). Het beleidsplan legt een reeks middellange- en langetermijnmaatregelen vast, waarmee in dit geval Wallonië kan tegemoetkomen aan de toekomstige behoeften van zijn bevolking. Zowel op lokaal als op gewestelijk niveau zal het als rode draad dienen in het ruimtelijke beleid van onze zuiderburen. Voor het opstellen van deze tekst werd een beroep gedaan op talrijke deskundigen inzake ruimtelijke ordening.

Het ontwerp wordt van 22 oktober tot en met 5 december onderworpen aan een openbaar onderzoek. Het plan is op de website raadpleegbaar in drie landstalen, ook in het Nederlands. Iedereen kan het daar dus bekijken. Volgens artikel 3 van het besluit van 12 juli 2018 zal het ontwerp van ruimtelijk ontwikkelingsplan, inclusief het milieueffectenrapport, ook voor advies voorgelegd worden aan het Vlaamse Gewest.

Minister, hebt u intussen reeds kennisgenomen van de adviesvraag over het ontwerp van ruimtelijk ontwikkelingsplan voor het Waalse Gewest of hebt u daarover reeds met uw collega's in Wallonië gesproken?

Welk advies wilt u uitbrengen over dit document? Zult u dat advies voorleggen aan de Vlaamse Regering of hebt u dat al gedaan?

Werd dit advies voorbereid en besproken met alle Vlaamse administraties, al dan niet gecoördineerd door uw Departement Omgeving?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, de adviesvraag is binnengekomen op 19 oktober 2018.

In de formele adviesvraag wordt uitleg gegeven over de lopende procedure van het ruimtelijk ontwikkelingsplan van Wallonië en wordt in het kader van het Verdrag van Espoo en de Europese richtlijnen inzake milieueffectrapportage gevraagd om informatie uit te wisselen en een eventueel advies te verlenen.

Het Vlaamse Gewest heeft, overeenkomstig het schrijven aan de Vlaamse minister-president, de tijd gekregen om tot uiterlijk 21 januari 2019 een advies over te maken aan het Waalse Gewest.

In het advies zal getoetst worden in hoeverre werd omgegaan met transnationale ruimtelijke functies, de nationale klimaat- en energiedoelen, de grensoverschrijdende relaties van de rivier- en beekvalleien in het licht van het klimaatvraagstuk en andere grensoverschrijdende effecten van de beleidskeuzes op het leefmilieu in het algemeen.

Het advies zal door het Departement Omgeving in de loop van de maand december 2018 worden georganiseerd. Hierbij zullen alle relevante Vlaamse diensten worden betrokken. Het advies zal begin januari 2019 geagendeerd worden via

een nota aan de Vlaamse Regering, om vervolgens uiterlijk op 21 januari formeel overgemaakt te worden aan het Waalse Gewest.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, dit is een duidelijk antwoord. Het Waalse plan omvat inderdaad ambitieuze doelstellingen en zit dicht bij waar wij mee bezig zijn. Er zit blijkbaar in hun ruimtelijk beleidsplan ook een betonstop. De doelstelling bestaat erin om het grondgebruik te verminderen en heel concreet tegen 2030 terug te brengen tot 6 vierkante kilometer per jaar, de helft van wat het vandaag is. Tegen 2050 wil men op 0 vierkante kilometer per jaar grondgebruik komen. Het is een beetje een andere term dan wij gebruiken. Maar er zitten toch wel een paar dwarsverbindingen met ons beleidsplan in. Over ons BRV hebt u vorige week hier nog gezegd dat u alles als één pakket bekijkt: het BRV, het Instrumentendecreet, de ontwerpdecreten die in het zomerakkoord rond woonuitbreidingsgebieden zijn afgesproken, bossen ... Het lijkt me inderdaad de logica zelve dat we dat allemaal proberen te bundelen. Wat mij betreft, hoop ik natuurlijk dat we tijdens deze legislatuur nog een aantal dingen kunnen realiseren, zodanig dat we toch niet, minister, door onze zuiderburen worden voorbijgestoken. Dat zou toch niet leuk zijn.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Het is zeer leuk om te horen hoeveel interesse de heer Vandaele heeft in het ruimtelijk ontwikkelingsplan van de Waalse Regering. Minister, de vergelijking met het BRV gaat inderdaad wel op. Ik heb echter in die zin een bijkomende vraag: gaan wij met het BRV ook in openbaar onderzoek of is dat maar nodig wanneer er ook operationele beleidskaders zijn goedgekeurd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Nee, mevrouw Peeters, dat gaat niet in openbaar onderzoek. Wel als er beleidskaders zijn.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het verbaast me dat mevrouw Peeters verbaasd is dat wij geïnteresseerd zijn in onze buurlanden, of dat nu Wallonië, Frankrijk, Duitsland of Nederland is. *(Opmerkingen)*

Zelfs Brussel, collega.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de nachtvluchten rond Zaventem
– 270 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Volgens gegevens van de luchthavenuitbater ziet het er sterk naar uit dat de luchthaven van Zaventem voor de tweede keer op rij het vastgelegde quotum van 16.000 nachtvluchten op jaarbasis dit kalenderjaar opnieuw zal overschrijden.

Als we goed geïnformeerd zijn, middels de ons ter beschikking gestelde vluchtlijsten, zijn dit de cijfers van de nachtvluchten voor de periode 2010 tot 2017. Ik

heb ze erbij gevoegd. In 2010 zaten we ongeveer op een 14.308 nacht-bewegingen, en in 2017 zaten we aan 16.825. Wat betreft de nacht-bewegingen van 2018 meldt de Brussels Airport Company (BAC) de volgende cijfers. Het ligt allemaal rond de 1000. Men ziet natuurlijk een piek in juli en augustus. Ik kom dus op een totaal van 13.733 nachtvluchten voor de eerste 9 maanden. Ik heb geen glazen bol, maar als men dat extrapoleert en indien die evolutie zich verderzet, zal inderdaad in 2018 andermaal vlot over die 16.000 nachtvluchten gegaan worden. Dat was uiteindelijk de bovengrens, die vastgelegd werd in de milieuvergunning voor de uitbating van de luchthaven van Zaventem.

Het is wetenschappelijk bewezen dat nachtvluchten ook nefast zijn voor de volksgezondheid van de omwonenden. Daarrond is ook studiewerk verricht door professor gezondheidseconomie Lieven Annemans van de UGent. Hij berekende al jaren terug de maatschappelijke prijs van nachtvluchten en stelde dat nachtvluchten voor 250 extra doden per jaar in Vlaanderen zouden zorgen, wat toch niet min is gezien het hoge aantal.

Deze nefaste impact op de volksgezondheid is een van de belangrijkste redenen dat de regelgevende overheid destijds het vroegere maximum aantal nachtvluchten via de milieuvergunning van 25.000 terugschroefde naar 16.000. Dat was de tijd dat DHL heel actief was op de luchthaven van Zaventem. Toen heeft men gezegd: 'We gaan toch een maximum, een plafond breien aan die milieuvergunning, en die vastleggen op 16.000.'

Ik heb de volgende vragen, minister. Kloppen de geciteerde cijfers, en met andere woorden de stelling dat de luchthaven, waarschijnlijk voor het tweede jaar op rij, die vastgelegde plafonds van 16.000 nachtvluchten op jaarbasis zal overschrijden?

Kunt of zult u iets ondernemen opdat de luchthaven zich houdt aan de vastgelegde beperkingen in de milieuvergunning?

Het was mij niet duidelijk dat momenteel de milieuvergunning afgeleverd wordt door de provincie Vlaams-Brabant en dat men inderdaad in beroep kon gaan bij de Vlaamse minister van Leefmilieu om dan die vergunning al dan niet toe te wijzen in hoger beroep. Ik heb vernomen in de wandelgangen dat in de toekomst de milieuvergunning voor de luchthaven niet langer afgeleverd zou worden door de provincie, maar onmiddellijk door de minister van Leefmilieu. Klopt deze informatie en zo ja, vanaf wanneer zal dan de minister in spe bevoegd worden voor die milieuvergunning?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De statistieken over het aantal nacht-bewegingen stemmen binnen zeer kleine marges overeen met het jaarlijks totaal aantal nachtvluchten, zoals gerapporteerd wordt door BAC in het kader van de jaarlijkse contourberekening. Dat is ook verplicht, en opgenomen in de milieuregelgeving VLAREM.

Het aantal gerapporteerde nacht-bewegingen bevat alle vluchten tussen 23 uur en 6 uur, en is inclusief de helikopterbewegingen en bewegingen vrijgesteld van slotcoördinatie. Hieronder vallen de staatsvluchten, de militaire vluchten, dringende medische vluchten en dergelijke meer.

De internationale luchthaven is een gecoördineerde luchthaven, waarbij airlines moeten beschikken over een specifiek slot om op een bepaald uur van de dag een beweging te mogen uitvoeren. De toewijzing van de slots gebeurt door de slotcoördinator van de luchthaven. De definitie van een nachtslot is de door de coördinator van de luchthaven Brussel Nationaal gegeven toestemming om de

gehele voor de uitvoering van een luchtdienst noodzakelijke infrastructuur te gebruiken op een welbepaalde datum, en landings- en opstijgingstijdstip tijdens de nacht, dit alles overeenkomstig de Europese verordening.

De bijzondere milieuvergunningsvoorwaarde die is opgenomen voor de vergunning van de luchthaven in 2009, heeft betrekking op het aantal nachtslots, niet op het aantal nachtbewegingen. Een aantal bewegingen zijn vrijgesteld van slotcoördinatie en worden dus niet in de bijzondere vergunningsvoorwaarden vermeld.

Wat valt niet onder slotcoördinatie? Ten eerste, opstijgen en landen van vliegtuigen met aan boord leden van de Belgische koninklijke familie, maar ook van Belgische regeringen, van buitenlandse koninklijke families en staatshoofden, leiders van buitenlandse regeringen, presidenten, commissarissen van de EU met officiële zendingen. Ten tweede, opstijgen en landen van vliegtuigen in het kader van militaire opdrachten. Ten derde, vluchten van ILS-kalibratie (Instrument Landing System) wanneer er een dringende operationele behoefte voor bestaat. Ten vierde, opstijgen en landen van vliegtuigen voor opdrachten in geval van rampen of voor medische hulp, bijvoorbeeld transplantaties. Ten vijfde, noodvluchten van politiediensten, ten zesde, opzoekings- en reddingsvluchten, en ten zevende, landingen uitgevoerd in geval van operationele uitwijkingen – dan wordt het daaropvolgende vertrek ook uitgesteld.

Het maximaal toegestane aantal nachtslots in de bijzondere milieuvergunningsvoorwaarden bedraagt 16.000 nachtslots per kalenderjaar. Tot dusver werd steeds aan deze voorwaarden voldaan, ook in 2017. Ik heb hier een tabel die ik ga bezorgen aan het secretariaat. Tabellen zijn hier moeilijk aan u voor te stellen, denk ik. Dus de stelling dat in 2018 voor de tweede keer op rij het toegestane aantal nachtvluchten zal worden overschreden, is voorbarig, omdat de voorwaarde betrekking heeft op het aantal toegestane nachtslots en niet op het aantal nachtbewegingen.

De bijzondere voorwaarde in de actuele milieuvergunning is een voorwaarde die in het kader van het luchthavenakkoord is opgenomen in het federale ministerieel besluit in 2009. Het beheer en de uitbating van de luchthaven hangt af van de federale overheid, die zowel verantwoordelijk is voor de regels en de procedures betreffende de invoering van exploitatiebeperkingen, als voor de coördinatie van de slots van de luchthaven. Vanuit het Vlaamse Gewest staan we niet in voor actieve handhaving van de voorwaarden met betrekking tot het aantal toegestane nachtslots per kalenderjaar, omdat we geen toegang hebben tot de instrumenten. Het toezicht op de voorwaarden gebeurt vanuit het Directoraat-generaal Luchtvaart.

De handhaving van de naleving van de toegewezen slots is als volgt georganiseerd. De slotcoördinator wijst het aantal nachtslots toe. Voor 2018 zijn door de Belgium Slot Coordination (BSC) een aantal nachtslots toegewezen die passen binnen de exploitatievoorwaarden. De opvolging van de naleving gebeurt op maandbasis. Elke maand maakt de slotcoördinator een verslag op van de naleving van de toegewezen slots. Dit verslag bevat een overzicht van de bewegingen die zonder een slot zijn uitgevoerd, het aantal bewegingen die van het vluchtplan afwijken of van het voorziene slot, en de bewegingen die uitgevoerd zijn. Het kan bijvoorbeeld zijn dat er buiten het slot wordt gegaan omdat een vlucht vertraging heeft. Dat kan gebeuren in de praktijk. Op basis van het verslag van de slotcoördinator worden de bewegingen die buiten de slots zijn uitgevoerd, besproken in maandelijkse vergaderingen met de betrokken maatschappijen, BSC, Belgocontrol en de slotcoördinator. Maatschappijen dienen zich te verantwoorden voor off-slot vliegen.

Het Directoraat-generaal Luchtvaart kan daarbij optreden wanneer de afwijking systematisch en intentioneel is.

De naleving van het aantal nachtslots staat de laatste jaren meer onder druk als gevolg van de algemene congestie van het Europese luchtruim waarbij het aantal vertragingen toeneemt en meer dagvluchten die voorzien zijn in de dagperiode worden uitgevoerd in de nachtperiode.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten ter uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning omvat twee bijlagen. In die bijlagen wordt onderscheiden of de Vlaamse Regering of de deputatie van de provincie bevoegd is om in eerste administratieve aanleg een beslissing te nemen over de projecten die zijn opgenomen in de bijlagen.

Luchthavens met een start- of landingsbaan met een lengte groter dan of gelijk aan 800 meter vallen onder het toepassingsgebied van deze bijlage. Een aanvraag zal dus door de Vlaamse overheid behandeld en beslist worden. Ik zal de tabel die ik hier bij me heb bezorgen aan het secretariaat.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het laatste deel was heel duidelijk, de rest was dat iets minder.

Ik heb de indruk dat men de zaken tamelijk complex heeft gemaakt met die slots en de manier waarop daarmee wordt omgegaan. Ik kan alleen vaststellen, op basis van de cijfers die de bevolking en wij ter beschikking hebben in het kader van het aantal nachtbewegingen, dat de mensen ongerust zijn en zich afvragen of het normaal is dat wanneer men afspreekt dat er 16.000 nachtvluchten mogelijk zijn, men daar systematisch over gaat.

U hebt daar een heel duidelijke en heldere uitleg voor gegeven, ik kan begrijpen dat er een aantal uitzonderingen zijn zoals de helikoptervluchten van de Federale politie, militaire vluchten, reddingvluchten, transport van organen, staatsvluchten, die voor mij iets minder belangrijk zijn. Maar het zou toch beter zijn dat we een overzicht krijgen, en dat hoop ik in die tabel te vinden, van de vluchten die onder die uitzonderingen vallen en van de vluchten die kaderen binnen de verkregen slots. In dat geval zou voor de omwonenden duidelijker zijn dat er mogelijkserwijs een afwijking is op die 16.000. Ik kijk uit naar de cijfers die u in uw bezit hebt, zodat ik die kan vergelijken met de cijfers die we kunnen terugvinden en die openbaar worden gemaakt door de luchthavenuitbater.

De voorzitter: Mijnheer Nevens, aangezien de minister geen bijkomend antwoord heeft, geef ik u het woord voor een slotbemerking bij de laatste vraag om uitleg die u in deze commissie hebt gesteld.

Bart Nevens (N-VA): Dit is inderdaad mijn laatste wapenfeit in deze commissie. Ik zoek andere oorden op, namelijk die van het provinciale niveau. Het was een fijne tijd en ik heb hier veel bijgeleerd. Ik heb veel leuke en ook een aantal minder leuke mensen ontmoet. Ik zal niet zeggen dat ik jullie ga missen want ook op provinciaal niveau zijn er veel leuke mensen. Het is een nieuwe uitdaging en ik hoop dat ik met wat ik hier heb opgestoken, erin zal slagen om een aantal initiatieven te nemen op provinciaal vlak zodat Vlaanderen er de komende jaren wat mooier zal uitzien.

De voorzitter: Mijnheer Nevens, wij wensen u het allerbeste toe op het provinciale niveau en ik ben blij dat u dat ook beschouwt als een waardevol en belangrijk niveau om daar een mooie uitdaging aan te gaan.

Bart Nevens (N-VA): Hoe sneller hier de nodige stappen worden gezet, hoe sneller ik daar het licht kan uitdoen.

De voorzitter: Dat kunt u ook zelf organiseren, mijnheer Nevens.

Wilfried Vandaele (N-VA): We zijn ervan overtuigd dat de provincie snel zal worden afgeschaft zodra de heer Nevens daar verschijnt.

De voorzitter: Ik ga ervan uit dat u die uitdaging met volle moed zult aangaan. We wensen u in elk geval veel succes.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de eventuele bijsturing van de MER-richtlijn (milieueffectrapport) – 251 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Mijn vraag gaat over de MER-richtlijn. Minister, een tweetal weken geleden vond hier een boeiende hoorzitting plaats over die richtlijn en over de vraag wanneer iets al dan niet MER-plichtig is. We hadden daar een beetje een dubbel gevoel bij. De administratie en juristen gaven een aantal verschillende interpretaties. Verder werd ook verwezen naar het feit dat uw diensten dit bij de Europese Commissie hebben aangekaart. Er werd ook aangegeven dat bijvoorbeeld Nederland niet bezig is met deze problematiek die wij zeer goed kennen.

Ik wil even een sprongetje maken naar de ons omringende lidstaten om na te gaan welke criteria zij hanteren om te beoordelen of een plan-MER nodig is. Is een plan-MER effectief nodig voor regelgeving, decreten en/of besluiten, omzendbrieven, aansnijdingen van woonuitbreidingsgebieden?

Binnen de Europese Commissie werd intussen wel een ad-hocwerkgroep opgericht en circuleert er een discussiedocument rond de scope van plannen-projecten-programma's in het kader van de MER-richtlijn. Het zou de bedoeling zijn dat de lidstaten de problematiek inbrengen in het Commissieprogramma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (REFIT).

Uit de hoorzitting bleek dat u op 12 september een brief hebt gestuurd aan eurocommissaris Vella. Ik heb daar een aantal vragen over.

Welke concrete elementen en vragen zijn opgenomen in die brief van 12 september? Kunnen we daar een afschrift van krijgen?

Hebt u intussen al een antwoord gekregen op die brief?

Welke richting wil Vlaanderen uit met de MER-richtlijn? Hoe zal Vlaanderen zich positioneren in het REFIT-proces? Wordt hier afgestemd met de andere gewesten? Zo ja, op welke manier?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Ronse, u zult een kopie ontvangen van de brief. Ik heb nog geen antwoord gekregen op de brief.

Het klopt dat een aantal experts in die expertengroep zitten van de Europese Commissie. Binnen deze werkgroep werden herhaaldelijk de bezorgdheden geuit van het Vlaamse Gewest naar aanleiding van de recente rechtspraak van het Hof van Justitie. De vertegenwoordiger van het Vlaamse Gewest heeft in die

werkgroep meermaals gewezen op de mogelijk verregaande gevolgen van een brede interpretatie van het begrip plan-project-programma.

Het REFIT-proces betreft een evaluatie van de plan-MER-richtlijn, waarbij de toepassing van de richtlijn in alle lidstaten sinds de datum van inwerkingtreding geëvalueerd wordt op het vlak van efficiëntie, effectiviteit, relevantie, coherentie en toegevoegde waarde voor de Europese Unie. Het is een heel brede evaluatie met heel wat aspecten. Het Departement Omgeving zal tijdens het REFIT-proces de problematiek aan bod brengen.

Het Departement Omgeving beschouwt de plan-MER-richtlijn als een waardevol instrument van het milieubeleid. Wij hebben er geen probleem mee dat dit een toegevoegde waarde is voor het milieubeleid maar een aantal zaken moeten worden verijnd qua toepassingsgebied.

Naast een publieke participatie heeft de Europese Commissie ook bevestigingen van de stakeholders gedaan. Ontwerpconclusies worden getoond op 6 december. Het departement zal daaraan deelnemen.

Ook is een groep van experts van de gewestelijke en federale milieuadministraties opgericht om elkaar op de hoogte te houden over de problematiek van de recente uitspraak. Indien in het verdere verloop een coördinatie wenselijk is, zal dat ook zeker gebeuren. Wordt dus vervolgd, collega.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Dank u wel. Het is goed dat u uw verantwoordelijkheid neemt richting Europa en dat daar ook op de agenda zet. Dat is belangrijk, want als we hier in Vlaanderen, in de gemeenten of in de provincies verordeningen uitschrijven, omzendbrieven maken waarvan we niet weten of ze nadien daadwerkelijk rechtsgeldig zullen blijken, omdat we niet weten of ze MER-plichtig zijn, dan bieden we niet het belangrijkste goed dat we aan onze stakeholders moeten bieden, namelijk rechtszekerheid.

U hebt wel een voorzorgsprincipe in acht genomen omtrent verordeningen, maar er zijn ook nog heel wat andere instrumenten. Ik ben dus blij dat u de kat de bel aanbindt op Europees vlak, en ik hoop dat we daar zo snel mogelijk duidelijkheid over zullen krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verkavelingsplicht en de gevolgen voor de eenlotsverkavelingen – 253 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, een ietwat technische vraag. Sinds de aangepaste definitie van het begrip 'verkavelen' door de codextrein in artikel 4.1.1, 14° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) zijn een aantal aspecten van de verkavelingsvergunningsplicht gewijzigd. In de toekomst zal er namelijk geen verkavelingsvergunning meer vereist zijn indien er na splitsing slechts één onbebouwde kavel overblijft. Dat heeft tot gevolg dat er enkel nog een vergunning vereist is als er gronden worden verkaveld waarbij er twee of meer onbebouwde kavels ontstaan. De reden voor de wijziging aan de definitie kan worden gevonden in de administratieve vereenvoudiging. De administratieve

last lijkt namelijk overdreven in verhouding tot de zekerheid die een verkavelingsvergunning voor het verkavelen van gronden biedt. Een gelijkaardige zekerheid kan bijvoorbeeld ook worden geboden door een stedenbouwkundig attest aan te vragen alvorens tot de splitsing over te gaan.

De aanpassing van de definitie heeft dan ook tot gevolg dat een eigenaar niet langer een verkavelingsvergunning of omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden kan vragen voor een verdeling van gronden die niet voldoet aan de aangepaste definitie. Men kan dus niet langer vrijwillig een verkavelingsvergunning verkrijgen voor het verdelen van een grond waarbij slechts één onbebouwde kavel ontstaat. Dat lijkt in de praktijk echter niet altijd te kloppen. Bepaalde steden en gemeenten laten nog steeds toe een verkavelingsvergunning aan te vragen voor dergelijke eenlotsverkavelingen, terwijl andere gemeenten en steden niet bereid zijn om nog een dergelijke vergunning af te leveren, conform de regelgeving van de codextrein.

Minister, in het kader daarvan had ik u graag volgende vragen gesteld. Mogen gemeenten nog verkavelingsvergunningen verstrekken voor eenlotsverkavelingen? Zal er een bijkomende richtlijn aan steden en gemeenten komen om de situatie inzake de verkavelingsvergunning te verduidelijken? De aangepaste definitie zorgt ervoor dat de koper of verkoper een beroep zal doen op het stedenbouwkundig attest om zekerheid te hebben. Geeft dat attest dezelfde bescherming en rechtszekerheid als een verkavelingsvergunning?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Van Rompuy, de problematiek is mij uiteraard bekend. We hebben daar al een paar vragen over gekregen van landmeters. Zij stellen met spijt vast dat ze geen verkavelingsaanvragen meer moeten opstellen voor afsplitsingen van tuinen van bebouwde percelen, maar dat ze enkel nog een opmetings- en verdelingsplan moeten opmaken.

Van de gemeentelijke ambtenaren krijgt mijn diensten dan weer vooral gemengde signalen. Er zijn ambtenaren die betreuren dat de gemeente impact verliest op de afsplitsing, maar een groot aantal lijkt dan weer heel tevreden omdat die administratieve rompslomp weg is. In de marge wil ik ook opmerken dat de gemeente wel elke verdeling voorgelegd krijgt en dat ze, als ze dat wenst, opmerkingen aan de notaris kan formuleren en sturen.

Het antwoord op uw eerste deelvraag is neen. Die aanvragen voor het verkavelen van gronden moeten onontvankelijk worden verklaard. Gelet op de aangepaste definitie van het begrip 'verkavelen' is daarvoor geen omgevingsvergunning voor het verkavelen van de gronden meer nodig. De vergunningverlenende overheid is niet meer bevoegd om zich daarover uit te spreken.

Enerzijds is er de plicht tot verkavelen indien het gaat om de splitsing van twee onbebouwde loten waarvan ten minste één zal worden verkocht met het oog op woningbouw. Anderzijds is er in een mogelijkheid voorzien om te verkavelen voor andere functies.

Indien het gaat om één lot voor bebouwing, valt dat niet onder de verkavelingsplicht. Bovendien gaat het niet om andere functies, zodat dat evenmin onder die mogelijkheid valt. Daaruit moet dus worden afgeleid dat er geen omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden kan worden aangevraagd voor het splitsen van één lot voor woningbouw. De richtlijn is aan de gemeenten meegegeven via het Yammer-netwerk. Die redenering lijkt overigens te worden bevestigd in de rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen met betrekking tot de aanvraag voor vrijgestelde handelingen.

Een stedenbouwkundig attest biedt niet dezelfde rechtsbescherming als een verkavelingsvergunning. Een verkavelingsvergunning blijft minstens vijf jaar geldig, en vaak nog langer. Een stedenbouwkundig attest is maar voor twee jaar geldig. Een stedenbouwkundig attest wordt onder voorbehoud verleend. De VCRO geeft drie gevallen waarin, ondanks een positief stedenbouwkundig attest, de definitieve aanvraag toch kan worden geweigerd: als er sprake is van substantiële wijzigingen met betrekking tot het betrokken terrein; als de verplicht in te winnen adviezen of de tijdens het openbaar onderzoek ingediende bezwaren zaken aan het licht brengen waarmee geen rekening is gehouden; en als de stedenbouwkundig attesten zijn aangetast door manifeste materiële fouten.

Een stedenbouwkundig attest geeft wel een grotere vrijheid aan de koper dan een verkavelingsvergunning. De koper moet zich aan de verkavelingsvoorschriften houden, maar hij kan iets heel anders aanvragen dan wat in het attest vermeld stond. Een stedenbouwkundig attest heeft dus ook wel zijn voordelen.

Stedenbouwkundige attesten worden vooralsnog niet digitaal behandeld. Ze worden wel vermeld in het vergunningenregister. Gemeenten moeten maar om de zes maanden een afschrift aan onze diensten bezorgen. Het is dus nog te vroeg om te zien of een toename van het aantal stedenbouwkundige attesten op dit moment een feit is. Bovendien zal het niet mogelijk zijn om uit te maken of een eventuele toename aan eenlotsverkavelingen te wijten zou zijn. Dat wordt niet bijgehouden.

Collega, ik denk dat u bij dezen een antwoord hebt op uw vragen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Eerst en vooral een woord van dank aan collega Van Rompuy, want zijn analyse is inderdaad zeer correct. Je hebt enkel een omgevingsvergunningsprocedure nodig voor stedenbouwkundige handelingen of het verkavelen in twee of meer loten. Er is geen vergunningsplicht, noch een vergunningsprocedure voor het verkavelen in één lot, want dat is volgens de definitie eigenlijk ook geen verkaveling.

Ik zou echter nog graag ingaan op het stedenbouwkundig attest. Minister, aan de hand van uw antwoord had ik ook wel het gevoel dat onze visie op dat stedenbouwkundig attest eigenlijk klopt. Dat heeft weinig meerwaarde en misschien moeten we erover nadenken om dat stedenbouwkundig attest af te schaffen. Het biedt immers geen zekerheid, want er is geen openbaar onderzoek nodig voor zo'n attest, zodat bij een latere vergunningsprocedure naar aanleiding van een bezwaar toch nog tot een weigering kan worden beslist.

Ook bevat het Omgevingsdecreet geen vervaltermijnen waarbinnen het college moet oordelen over zo'n attest. Een gemeente kan zo'n attest dus zeer lang laten liggen. Bovendien is er geen beroep mogelijk tegen zo'n attest, noch voor de aanvrager, noch voor derden, dus zowel bij goedkeuring als bij weigering. Ik denk dus dat zo'n attest ook in dit geval weinig meerwaarde biedt.

De analyse van de collega is wel correct. Er moet eventueel, en ik dacht dat collega Van Rompuy dat ook had gesuggereerd, een soort nota van de minister worden doorgestuurd om daar wat zekerheid in te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, we weten inderdaad dat er problemen zijn met die eenlotsverkavelingen, en dat lokale besturen daar verschillend op reageren. De ene laat alsnog een verkavelingsvergunning toe, de andere doet dat niet. Onze bedoeling met de wijziging van het decreet in 2017 was toch eigenlijk vooral te gaan naar een administratieve vereenvoudiging.

Dat hebben we bekomen voor als het zal worden opgesplitst in twee of meer bouwkavels. Heel vaak hebben we toch nog grotere bouwkavels in bestaande verkavelingen, waarbij de tuin wordt afgesplitst en men geen garantie heeft om op die tuin, die dan een lot is, alsnog te kunnen bouwen.

Minister, u zegt dat er op Yammer een richtlijn is gegeven dat een verkaveling niet mogelijk is bij de eenlotsverkavelingen. Misschien was het beter geweest om te zeggen dat het wel mogelijk, maar niet verplicht is. We vertrokken eigenlijk van de administratieve vereenvoudiging. Heel veel mensen zitten met een grote kavel, waarvan ze enkel de tuin willen afsplitsen. Die tuin kan worden afgesplitst door een verdeling aan te vragen via een notariële akte, maar men heeft dan geen bouwgarantie, en dat bemoeilijkt dan ook de verkoop in een latere fase.

In dat opzicht en gelet op het feit dat men vooral de administratieve vereenvoudiging beoogde, lijkt het me beter dat we ofwel het decreet aanpassen, ofwel dat er een instructie komt vanuit het departement dat een eenlotsverkaveling kan, maar niet verplicht is. Dan zouden we meer bereiken dan nu, want nu is er vaak het probleem dat de eenlotsverkavelingen op veel plaatsen, maar niet overal, worden geweigerd en dat het stedenbouwkundig attest geen zekerheid biedt inzake verkoop. Daarom, minister, suggereer ik om die versoepeling te overwegen.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de intentie van het parlement, maar ook van de regering, was inderdaad administratieve vereenvoudiging. Daar staat iedereen achter en daar is men tevreden over. Als men merkt dat er hier of daar wat kantjes aan zitten, dat er misschien wat meer duidelijkheid en rechtszekerheid kan worden gegeven, dan stel ik het volgende voor. We hebben het netwerk met lokale besturen en lokale ambtenaren en daar kunnen we in beide richtingen werken. We kunnen bottom-up vragen aan de verschillende lokale besturen hoe ze dit ervaren en of er suggesties zijn zodat enerzijds de administratieve vereenvoudiging blijft, en anderzijds meer rechtszekerheid wordt geboden. Misschien is dat de beste manier om te zorgen dat we het kind met het badwater niet weggooien.

Zo kunnen we tot oplossingen komen van wat op dit moment op het terrein als probleem wordt ervaren. Ik zal de opdracht geven aan onze mensen om via het Yammer-netwerk deze specifieke problematiek te activeren en om na te gaan of er suggesties uit komen, die ik dan ook graag met jullie zal delen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over toegankelijkheidsnormen in stedenbouwkundige verordeningen – 283 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) kent een aantal instrumenten voor het ruimtelijk beleid. Volgens artikel 1.1.3 hebben we de structuurplannen, de ruimtelijke uitvoeringsplannen en de verordeningen als instrumenten om onze ruimte te ordenen. Deze instrumenten kunnen reglementaire bepalingen bevatten die bij de beoordeling van aanvragen voor omgevingsvergunningen een cruciale rol spelen.

Het toepassingsgebied van stedenbouwkundige verordeningen wordt geregeld in artikel 2.3.1 dat verschillende elementen aanreikt inzake verordeningen. Ik denk bijvoorbeeld aan de woonkwaliteit, de toegang voor personen met een beperking of de leefbaarheid van onze kernen.

In het Vlaamse Gewest kennen we momenteel vijf gewestelijke verordeningen, zijnde die voor weekendverblijven, toegankelijkheid, hemelwater, wegen voor voetgangersverkeer en breedband. Provincies en gemeenten op hun beurt kunnen eigen verordeningen opstellen of de gewestelijke verordeningen aanvullen en verfijnen, tenzij de gewestelijke verordening expliciet aangeeft dat dit niet mogelijk is.

In de toegankelijkheidsverordening, meer bepaald in artikel 37, is opgenomen dat geen verdere verfijning mogelijk is op het niveau van provincies en gemeenten. Dat was ook het duidelijke antwoord dat u gaf op mijn schriftelijke vraag van juli naar aanleiding van de lopende evaluatie van de toegankelijkheidsverordening.

In hetzelfde antwoord gaf u aan dat, ik citeer u even: “een verordening noodzakelijk beperkt blijft tot toegankelijkheidsnormen die vergunningsplichtig zijn en op plan afleesbaar zijn”.

Andere bepalingen met betrekking tot een integrale toegankelijkheid kunnen volgens uw antwoord niet vervat zitten in dat instrument, waarbij u onder meer denkt aan contrastmarkeringen of geleidelijnen. Daarvoor zijn flankerende maatregelen nodig.

Als ik de toegankelijkheidsverordening in detail nalees, stel ik evenwel vast dat tal van normen betrekking hebben op de binneninrichting van gebouwen of op niet vergunningsplichtige werken. In denk bijvoorbeeld aan artikel 13, dat expliciete bepalingen bevat over het aanbrengen van gids- of geleidelijnen. Of artikel 17, dat voorwaarden oplegt in verband met de plaatsing van brandhaspels en andere uit de wand stekende constructies.

Minister, op welke bepalingen baseert u de uitspraak dat een verordening noodzakelijk beperkt blijft tot toegankelijkheidsnormen die vergunningsplichtig zijn en op plan afleesbaar zijn? Wat betekent dit voor de bestaande verordeningen, zowel de gewestelijke als de provinciale of gemeentelijke verordeningen? Om welke redenen is in de toegankelijkheidsverordening opgenomen dat geen aanvullingen of verfijningen op lokaal niveau mogelijk zijn, terwijl dit bij de andere verordeningen niet geëxpliciteerd is?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Bruyn, de bepalingen staan in de codex. In artikel 2.3.1 staan een aantal bepalingen. Twee bepalingen zijn voor het beantwoorden van uw vraag van belang. De eerste luidt: “Die verordeningen bevatten de nodige stedenbouwkundige voorschriften om te zorgen voor (...)”. Het moet dus gaan over stedenbouwkundige voorschriften, voorschriften van stedenbouwkundige aard.

De tweede bepaling is: “Die stedenbouwkundige verordeningen kunnen betrekking hebben op de bouwwerken en installaties boven en onder de grond, op de publiciteitsinrichtingen, de antennes, de leidingen, de afsluitingen, de opslagplaatsen, de onbebouwde terreinen, de wijziging van het reliëf van de bodem, en de inrichting van ruimten ten behoeve van het verkeer en het parkeren van voertuigen buiten de openbare weg.” Het moet dus gaan over bouwwerken en installaties, materiële zaken.

Je kunt met een stedenbouwkundige verordening dus duidelijk niet de aanwezigheid van auditieve aankondigingen, bijvoorbeeld in een lift, of hun geluidsniveau, regelen. De samenvatting van de regel dat men met een verordening enkel op plan afleesbare elementen kan regelen, vraagt nog enige verduidelijking. Men kan met een verordening zaken regelen die niet vergunningsplichtig zijn, zoals de

grootte van een douchezitje, de aanwezigheid van geleidelijnen en dergelijke. Net zo regelen we met een verordening de grootte van hemelwaterputten, ook al zijn die vrijgesteld van omgevingsvergunning.

Het is natuurlijk wel zo dat de vergunningverlenende overheid niet op plan zal kunnen nakijken of de normen inzake douchezitjes bijvoorbeeld wel zijn gerespecteerd. Maar als de normen niet worden nageleefd, is dit uiteraard een overtreding.

U vraagt mij om welke redenen in de toegankelijkheidsverordening is opgenomen dat geen aanvullingen of verfijningen op lokaal niveau mogelijk zijn, terwijl dit bij de andere verordeningen niet het geval is. Ik kan die vraag moeilijk beantwoorden, omdat de verordening door een vorige Vlaamse minister van Ruimtelijke Ordening is opgemaakt.

Ik kan alleen veronderstellen dat men de architecten niet wou belasten met 308 verschillende toegankelijkheidsnormeringen. Meerdere architecten betreuren nu al dat de normen in Vlaanderen, Brussel en Wallonië verschillen. En ik kan daar begrip voor hebben. Een rolstoelgebruiker in Beveren heeft dezelfde toegankelijkheidsproblemen als een in Schaarbeek, en zelfs als een buiten ons land.

Een uniforme Europese regelgeving is mijns inziens een na te streven doel, net zoals dat op dit moment bijvoorbeeld al bestaat in de Verenigde Staten. Daar hebt u een punt. Het is iets waar werk van moet worden gemaakt.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, in al zijn techniciteit en in samenhang met een antwoord op een schriftelijke vraag, zal ik dit antwoord nog eens nalezen. Ik denk ook samen met u verder na over hoe we een zo groot mogelijke uniformiteit kunnen bereiken in regels en instrumenten die we ter beschikking stellen van overheden, zodat dat wat meer gelijk gaat lopen.

Dit is verwarrend. De ene soort verordening kan wel verfijnd aangevuld worden, de andere niet. Ik denk dat we eens moeten bekijken of we tot een uniformisering kunnen komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de RUP-adviestoets (ruimtelijk uitvoeringsplan)
– 287 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Al een hele tijd staat op de website van het Departement Ruimte – nu Omgeving – aangegeven dat er “nog geen volledig, betrouwbaar, continu bijgewerkt, geografisch digitaal overzicht beschikbaar is van al de vigerende ruimtelijke plannen en verordeningen”. Hierbij gaat het natuurlijk over de gewestplannen, de BPA's en de ruimtelijke uitvoeringsplannen op verschillende planningsniveaus. Maar het kan evengoed gaan over informatie over beschermd erfgoed, natuurwetgeving, overstromingsgebieden enzovoort. Dat is allemaal zeer belangrijke informatie bij het beoordelen van ruimtelijke projecten en vergunningen. Er is heel veel informatie aanwezig, maar telkens zeer verspreid over tal van websites en platformen.

In 2012 werd het project DSI opgestart, met als doel al die informatie te bundelen, zodat mensen die die willen raadplegen, een net overzicht hebben van alle plannen, verordeningen en dergelijke.

Deze zomer werd dan een nieuwe online toepassing gelanceerd, een mooie toepassing: de RUP-adviestoets. Deze toepassing is vooral bestemd voor ruimtelijke planners en milieudeskundigen, zodat ze gemakkelijk kunnen nagaan welke adviesinstanties ze moeten raadplegen tijdens een procedure voor een ruimtelijk uitvoeringsplan. Het gebruik van de RUP-adviestoets is niet verplicht, het is vooral een ondersteuning voor de planners.

Volgens het nieuwsbericht dat werd gelanceerd naar aanleiding van die RUP-adviestoets, wordt er "verder gewerkt aan de optimalisatie en uitbreiding van de toepassing". We hebben een aantal steekproeven uitgevoerd, die aantonen dat vaak nog geen achterliggende informatie is opgeladen in het loket – zelfs het gewestplan of gewestelijke RUP's niet – zodat vaak geen antwoord komt op de vragen van planners die willen nagaan welke adviesinstanties ze moeten raadplegen.

Daarom wil ik graag een aantal vragen stellen. Moeten wij die RUP-adviestoets zien als de uitvoering van het DSI-project? Of wat is de relatie tussen beide? Is dat een kindje van het project? Wie is verantwoordelijk voor het opladen van geo-informatie in het loket van de RUP-adviestoets? Ik bedoel dan uiteraard geen persoon, maar een instantie of dienst. Welke datalagen, die vallen onder het beheer van Vlaanderen, werden reeds opgeladen in dat loket? Op welke termijn zullen alle andere informatielagen opgeladen zijn? Hoe wordt de correctheid en het actuele karakter van de informatie gegarandeerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Ronse, de RUP-adviestoets en het DSI-platform zijn afzonderlijke toepassingen binnen een toepassingsfamilie die plannende overheden ondersteunt.

Het project ter realisatie van de RUP-adviestoets werd opgestart in 2017. Via die toets kan men nagaan welke adviesinstanties volgens de regelgeving geraadpleegd moeten worden. Voor elke adviesinstantie zijn criteria opgenomen die bepalen wanneer een instantie betrokken moet worden. De lijst is volledig gebaseerd op bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering.

Sommige van deze criteria hebben te maken met de stedenbouwkundige bestemming. Via de RUP-adviestoets wordt automatisch nagegaan of bepaalde bestemmingen voorkomen in het plangebied, maar er is inderdaad nog geen accuraat en actueel geografisch digitaal overzicht van alle vigerende ruimtelijke verordenende plannen. In de RUP-adviestoets kan dus enkel aangegeven worden wat de bestemming is op basis van de info die opgenomen is op het DSI-platform. De gebruikers van de toepassing worden erop gewezen dat de actuele bestemming mogelijk niet opgeladen is en moeten dus inderdaad zelf antwoorden op de vraag of een bepaalde bestemming wel of niet voorkomt in het plangebied.

Andere criteria hebben dan weer te maken met de aanwezigheid van bijvoorbeeld beschermd erfgoed, beschermde natuur, overstromingsgebieden, waterlopen of luchtkwaliteit. Deze info is verspreid over verschillende websites, maar in de RUP-adviestoets wordt automatisch een link gemaakt naar de kaarten in kwestie en wordt getoond of er een overlap is of niet. De gebruiker hoeft deze websites dus niet meer apart te consulteren. De RUP-adviestoets werkt enkel met de kaarten die relevant zijn voor het bepalen van de adviesinstanties en verwijst dus niet naar alle mogelijke relevante kaarten in functie van planprocessen.

Het DSI-platform voor de digitale uitwisseling is operationeel sinds 2015. In eerste instantie werden enkel alle gewestplannen en gewestelijke RUP's opgeladen.

Tijdens 2016 en 2017 kwamen er druppelsgewijs ook geodata van provinciale en gemeentelijke plannen op terecht. Sinds 1 juni 2018 is het verplicht om dit platform te gebruiken voor het uitwisselen van documenten voor alle nieuwe lopende RUP-procedures van de drie bestuursniveaus. Daarnaast is het de bedoeling dat het DSI-platform, en zo ook de bijhorende raadpleegtoepassing 'Geoportaal ruimtelijke plannen en verordeningen', verder gevoed wordt met digitale bestemmingsplannen van reeds bestaande RUP's, BPA's en dergelijke.

De relatie tussen beide is dus dat via de RUP-adviestoets nagegaan wordt of bepaalde bestemmingen in het plangebied voorkomen, en dat deze geografische info eerder opgeladen moet zijn op het DSI-platform. DSI is dus een van de databronnen van de RUP-adviestoets.

Een toekomstige relatie zal zijn dat beide toepassingen met elkaar communiceren. Met name de lijst met adviesinstanties uit de RUP-adviestoets zal doorgegeven worden aan het DSI-loket in functie van de adviesvraag tijdens de RUP-procedure, waarna er een aantal nu nog manuele handelingen moeten verlopen.

Wie is de verantwoordelijke? Informatie over bestemmingsplannen moet aangevuld worden via het DSI-platform. Hierbij geldt het GDI-principe (Geografische Data Infrastructuur) dat elke databronbeheerder de eigen data moet opladen. Gemeenten laden dus hun gemeentelijke plannen op, provincies hun provinciale plannen en het gewest de gewestelijke plannen. De RUP-adviestoets bevraagt steeds automatisch de meest recente info uit het DSI-platform.

De andere geo-informatie, bijvoorbeeld over beschermd erfgoed, beschermde natuur, overstromingsgebieden, waterlopen of luchtkwaliteit, is afkomstig van andere dataplatformen, zoals MercatorNet en Informatie Vlaanderen. Dit zijn meestal lagen die vallen onder het beheer van het Vlaamse Gewest.

Datalagen in verband met bestemmingen zijn alle gewestplannen, gewestelijke RUP's en gewestelijke verordeningen, bijna alle provinciale plannen en verordeningen en ruim een derde van de gemeentelijke plannen en verordeningen.

Voor datalagen in verband met beschermd erfgoed, beschermde natuur, overstromingsgebieden, waterlopen, luchtkwaliteit en dergelijke werkt de RUP-adviestoets enkel met de kaarten die relevant zijn voor het bepalen van de adviesinstanties. Alle beschikbare kaarten waarvan de technische specificaties het toelaten een automatische check op overlap uit te voeren, werden reeds opgenomen in de RUP-adviestoets.

Het departement blijft de gemeentebesturen actief ondersteunen en begeleiden om de data over hun bestaande gemeentelijke plannen op te laden op het DSI-platform. Om dit proces te versnellen, werkt het departement een strategie uit. In de RUP-adviestoets zullen geen andere bijkomende kaarten opgenomen worden, aangezien dat niet nodig is om de relevante adviesinstanties te kunnen selecteren.

De RUP-adviestoets is natuurlijk afhankelijk van de correctheid van de authentieke bronnen. Dit zijn meestal lagen die onder het beheer van het Vlaamse Gewest vallen en als correct en betrouwbaar beschouwd worden. De RUP-adviestoets zelf is daar dus geen beheerder van. We moeten er dus van uitgaan dat dit in orde is.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Dank u, minister, voor uw uitgebreide antwoord. Er zijn een aantal beschouwingen die me bijblijven. Een eerste vraag die ik me stel: was het menselijk om zo'n goedbedoelde tool al ter beschikking te stellen vooraleer er veel data beschikbaar was? Ik heb hier een screenshot van onze steekproef, die het volgende oplevert. Agentschap Innoveren & Ondernemen: nog vragen te beantwoorden. Agentschap Wonen-Vlaanderen: nog vragen te beantwoorden. Provinciebestuur: nog vragen te beantwoorden. De bevoegde exploitant van grondwaterwinningen: nog vragen te beantwoorden. Zo kan ik nog wel even doorgaan.

Wat zijn de mogelijke juridische gevolgen van onvolledige informatie door dit loket, indien een bestuur heeft nagelaten om bepaalde adviesinstanties aan te schrijven op basis van de informatie van dat loket? Ik vermoed dat daarbij het gegeven is dat de regelgeving blijft primeren en dat dit louter een hulpmiddel is. Maar als dit niet volledig is, dan is de vraag of dit hulpmiddel ook echt zal worden gebruikt. We moeten vermijden dat besturen die de RUP-adviestoets gebruiken, zullen zeggen dat dát de instanties zijn die ze moeten consulteren en dat nadien een volledige ruimtelijke planning wordt vernietigd op basis van het feit dat er bepaalde adviezen niet gevraagd zijn. Dat gaat in tegen alles wat we onder rechtszekerheid verstaan. Dat is toch een bezorgdheid die mij bijblijft, minister.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Ronse, het doelpubliek zijn natuurlijk professionals. Het is niet de bedoeling dat dit door het ruime publiek wordt gebruikt. Er zijn ook geen juridische consequenties aan verbonden. Het is een informatieplatform dat, voor alle duidelijkheid, geen juridische kracht heeft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over eventuele risico's met betrekking tot de import van afvalstoffen als grondstof – 298 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Dank u, voorzitter. Het is eigenlijk een beetje toevallig dat ik deze vraag stel of dat ze die in mijn schoenen hebben geschoven, maar de heer Vandaele zal zich wel bemoeien omdat hij het toch niet kan laten. *(Gelach)*

Minister, ik stel deze vraag ook een beetje vanuit de circulaire economie. Op het vlak van afval legde Vlaanderen al een heel grote weg af: van illegale stortplaatsen naar meer verantwoord ondernemen en consumeren. Het Materialen-decreet en het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA) leggen een basis voor het beter sluiten van de materialenkringlopen. Het decreet sluit ook de deur voor uitvoer van ongesorteerd afval naar het buitenland. Vraag is natuurlijk of het ook omgekeerd werkt. Met andere woorden: in hoeverre is Vlaanderen beschermd tegen invoer van afval uit het buitenland?

Het Materialendecreet richt zich op het duurzame beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Het decreet neemt ook een definitie op van materialen en grondstoffen. Alle afvalstoffen zijn materialen, maar niet alle materialen zijn afvalstoffen.

U kent dat ongetwijfeld beter dan ik. Een grondstof in het kader van het Materialendecreet is – en dat is een definitie – ‘een bijproduct of materiaal dat de einde-afvalfase heeft bereikt’. Er bestaat een Europese kaderrichtlijn over afval en specifieke verordeningen voor bijvoorbeeld metaalschroot, koperschroot en glas. Het VLAREMA-besluit voorziet – binnen het kader van het Materialendecreet – ook bepalingen voor het hergebruik van bepaalde materialen. Als er geen specifieke criteria zijn, moet men een ad-hocafweging maken op basis van de definitie van afval.

Onder bepaalde voorwaarden kan men afvalstoffen als grondstof gebruiken. Men spreekt dan over materialen die de status van ‘afvalstof’ verliezen en in de ‘einde-afvalfase’ komen. In die gevallen moet men bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) een grondstofverklaring aanvragen. Dat is dus eigenlijk een gemotiveerde beslissing, waarbij de OVAM verklaart dat een specifiek materiaal dat wordt geproduceerd door een specifieke producent voor een specifieke toepassing, het afvalstatuut verliest en grondstof wordt. Het is dus door een verklaring dat een bepaald materiaal geen afval meer is, maar grondstof wordt. Elke lidstaat van de Europese Unie hanteert hiervoor een eigen definitie en stelt eigen voorwaarden. In geval van een grensoverschrijdend transport geldt in dat geval de strengste definitie.

Recent kwam deze problematiek in het nieuws naar aanleiding van verdere stappen in een internationaal onderzoek waarbij ook een Antwerps bedrijf betrokken zou zijn. Het kabinet was daar ook bij betrokken, maar daar gaat het in dezen niet over. Tussen 2012 en 2015 zouden er immers een tiental transporten naar de Antwerpse haven zijn geweest, waarbij vervuilde afvalstoffen tot stookolie en bunkerbrandstof voor schepen zijn verwerkt. Het ging volgens de OVAM om afvalstoffen waarvoor geen afvalstofverklaring werd afgeleverd en die dus niet als grondstof mochten worden beschouwd.

Het Materialendecreet stelt duidelijk dat er een grondstofverklaring moet zijn, waarin verklaard wordt dat een specifiek materiaal dat wordt geproduceerd door een specifieke producent voor een specifieke toepassing, het afvalstatuut verliest en dus grondstof wordt. Wat is de rol van de OVAM in dergelijke dossiers? Welke toetsingscriteria gebruikt de OVAM? Is een grondstofverklaring in alle situaties vereist? Zo niet, waarom niet?

Welke controlesystemen zijn er om te vermijden dat via internationale stromen afvalstoffen toch onze samenleving binnenkomen? Wie voert hier de controle uit?

Is er volgens u nood aan bijkomende maatregelen? Dat is dan wel een beetje in het licht van het voorval met de procedure die loopt. Is er nood aan bijkomende middelen of personeel om de risico's tot een minimum te herleiden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Uiteraard hebben we daar een strikte regelgeving rond en de basis daarvan ligt in het Materialendecreet. Vroeger spraken we over een Afvaldecreet. We hebben daarmee komaf gemaakt en er Materialendecreet van gemaakt om juist de overstap naar een circulaire economie te kunnen maken en om zo veel mogelijk materiaal opnieuw te kunnen gebruiken.

Eigenlijk staat de basis – of het nu over afval of materiaal gaat – in twee artikelen van het Materialendecreet: artikel 36 en 37. Die basis is uiteraard verder aangevuld met concrete procedures en dergelijke meer in de uitvoeringsbesluiten, VLAREMA en dergelijke meer. Er zijn eigenlijk vier gevallen mogelijk opdat een afvalstof als grondstof kan worden ingezet.

In het eerste geval moet een afvalstof aan bepaalde voorwaarden voldoen inzake samenstelling, maar er is geen grondstofverklaring vereist. Dat staat opgenomen

in bijlage 2.2 van VLAREMA. Daar staat dus een hele opsomming van afvalstoffen die onderworpen zijn aan dergelijke samenstellingsvoorwaarden. Het is de verantwoordelijkheid van de houder van de afvalstof om na te gaan of aan die samenstellingsvoorwaarden is voldaan. Zo ja, dan kan hij de materiaalstroom als grondstof op de markt brengen. Zo niet, dan moet de materiaalstroom als afvalstof worden verwerkt. Het gaat hier om een materiaalstroom die frequent aanwezig is in de industrie en waarvoor door de overheid duidelijke criteria zijn vastgelegd die aangeven wanneer ze als grondstof kunnen worden gebruikt. Het gaat ook om materiaalstromen die slechts beperkte milieurisico's hebben. Het gaat ook om materiaalstromen die slechts beperkte milieurisico's hebben. Je hebt daar ook categorieën in.

Geval twee: een afvalstof moet aan bepaalde voorwaarden voldoen inzake samenstelling, en moet daarenboven over een grondstofverklaring beschikken, vooraleer ze kan worden ingezet als grondstof, vandaar dat het de tweede categorie is. Het gaat om stromen die hogere milieurisico's met zich meebrengen. Daarom wordt het niet alleen aan het oordeel van de houder overgelaten, maar moet de OVAM een grondstofverklaring afleveren om zo te garanderen dat die stroom ook werkelijk aan de voorwaarden voldoet. De lijst van afvalstoffen waarvoor een grondstofverklaring verplicht is, is ook opgenomen in de bijlage bij VLAREMA.

Geval drie: een afvalstof moet niet aan bepaalde vooraf vastgestelde samenstellingsvoorwaarden voldoen, maar kan wel worden ingezet als een grondstofverklaring is afgeleverd. Het gaat om een materiaalstroom met een hoog potentieel milieurisico, waarvoor dus geen vooraf gedefinieerde samenstellingsvoorwaarden zijn opgesteld. Dit betekent dat de OVAM hier geval per geval bekijkt waarover het gaat, om te kunnen oordelen of er al dan niet een grondstof is, en of dat ook milieuverantwoord is.

Geval vier: een afvalstof moet niet aan bepaalde voorwaarden voldoen inzake samenstelling, heeft ook geen grondstofverklaring nodig om te worden ingezet als grondstof. In dat geval moet de houder van de materiaalstroom zelf oordelen of er sprake is van een grondstof of een afvalstof. De houder kan in geval van twijfel uiteraard ook altijd aan de OVAM vragen om een grondstofverklaring op te maken. Een andere mogelijkheid is dat de houder een argumentatie uitwerkt waarom een materiaal volgens hem geen afvalstof is, en dus aan de overheid vraagt om die redenering te volgen, zonder dat de formele of lange procedure van een grondstofverklaring gevolgd moet worden. De OVAM behandelt de aanvragen voor grondstofverklaringen en levert ook grondstofverklaringen af. De aanvraagprocedure is geregeld in VLAREMA en staat daarin uitdrukkelijk omschreven. De OVAM zal oordelen of een bepaalde materiaalstroom aan alle wettelijke voorwaarden voldoet om te worden ingezet. Zijn er geen specifieke samenstellingsvoorwaarden opgenomen, zal de OVAM kijken of de algemene criteria die opgenomen zijn in het Materialendecreet, van toepassing kunnen zijn op dat materiaal of die grondstof. Dan gaat het over: de zekerheid dat bepaalde materiaalstromen in een volgend proces rechtstreeks zullen worden ingezet, dat er ook aan alle milieuvorschriften wordt voldaan, en dat er ook geen milieuschade kan optreden. Tegen de beslissing van de OVAM om een grondstofverklaring af te leveren, kan beroep worden aangetekend bij de bevoegde minister.

De invoer van afvalstoffen wordt gecontroleerd door de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving. Ook voor materialen die overeenkomstig het Materialendecreet en de Europese End-of-Waste-verordeningen als grondstof kunnen worden ingezet, is de afdeling Handhaving bevoegd om hierop toezicht uit te oefenen. Onder deze toezichtsbevoegdheid valt eveneens de gebruiker van de grondstof en de locatie waar deze grondstoffen gebruikt worden in het Vlaamse Gewest. De materialen worden soms als product ingevoerd waardoor het niet

evident is om deze transporten te traceren. Naast de afdeling Handhaving zijn ook de lokale toezichthouders daarvoor bevoegd.

Wat de inzet van afvalstromen als mariene brandstof betreft, moet het probleem vooreerst aan de bron worden aangepakt. We zien dat internationaal de normen waaraan mariene scheepsbrandstoffen moeten voldoen, helemaal niet streng zijn, waardoor dus relatief vuile oliestromen worden aangetrokken. Mochten mariene scheepsbrandstoffen aan veel strengere normen moeten voldoen, zouden er veel minder gemakkelijk vuile oliestromen ingezet kunnen worden. Vlaanderen heeft niet de bevoegdheid om die internationale normen aan te pakken, maar is daar wel vragende partij voor.

Daarom is er alleen de mogelijkheid om de inzet van oliestromen te controleren. De handhaving wordt bemoeilijkt omdat er geen traceringsystemen bestaan die de herkomst van scheepsbrandstoffen kunnen garanderen of nagaan. Een betere traceerbaarheid zou het voor handhavers gemakkelijker maken om te controleren of afvalstoffen worden vermengd of verdund in scheepsbrandstoffen. Maar ook dat moet internationaal geregeld worden.

Het is een technische uitleg, collega Diependaele, maar het komt er eigenlijk op neer dat je dus vier verschillende mogelijkheden hebt waarbinnen een stof als grondstof gezien kan worden.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister, dank u voor een inderdaad technische uitleg, maar dat is ook logisch. Ik denk dat iedereen het erover eens is dat we absoluut aandacht moeten hebben voor het feit dat we meer en meer gaan naar een economie waarin afval nagenoeg niet meer bestaat – die overgang is trouwens al zeer lang bezig. Dit is ook een streefdoel, het is niet enkel omwille van economische opportuniteiten dat we dat moeten doen, maar ook omwille van milieuoverwegingen.

Ik heb in elk geval begrepen dat er vier manieren zijn hoe afval geen afval meer is. Die hebt u duidelijk geschetst. En als er een tussenkomst van de OVAM nodig is, kan daar beroep tegen aangetekend worden bij u.

Wat die normen voor mariene scheepsbrandstoffen betreft, ik denk dat u daar inderdaad een terecht punt hebt en dat het jammer is dat we daar niet aan kunnen. Maar het blijft natuurlijk wel cruciaal dat we ervoor kunnen zorgen dat we, als de papieren zelf al niet helemaal in orde zijn, een voet tussen de deur hebben om misbruiken tegen te gaan. Ik begrijp dat die handhaving daar zeer moeilijk is, om al die stromen te controleren, maar we moeten er op zijn minst voor zorgen dat we het papierwerk dat er achterliggend voor moet zorgen dat er geen foute stoffen worden binnengebracht in Vlaanderen, in de gaten houden.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik had u via een schriftelijke vraag een soortgelijke vraag gesteld. Ik heb een aantal antwoorden binnengekregen, maar ik heb toch een aantal bijkomende vragen. U zegt dat de handhaving gebeurt door de afdeling Handhaving, maar is die daartoe uitgerust? Het lijkt me immers toch een bijzonder complexe zaak om dit soort dingen te handhaven, niet alleen theoretisch. Ik neem aan dat het gemakkelijker is om papieren te lezen en te beoordelen dan om daadwerkelijk het product te beoordelen.

U zegt ook dat er voor een aantal materiaalstromen natuurlijk geen specifieke criteria zijn. Ik begrijp dat voor een stuk wel: je kunt niet voor alles criteria opstellen. Dat zet echter natuurlijk wel de deur open voor malafide gebruiken. U

zegt er ook bij dat er dan een ad-hocafweging moet worden gemaakt op basis van de definitie van het afval. Ik heb begrepen dat de OVAM dat doet. Moet ze dat vaak doen? Is dat iets dat elke dag gebeurt, of is dat veeleer uitzonderlijk?

U zegt ook dat er beroep kan worden aangetekend bij u als men niet akkoord gaat. Wordt er vaak beroep aangetekend in die gevallen waarin dat niet werd aanvaard?

Mijn laatste vraag is misschien de meest fundamentele. Het klopt dat elke lidstaat van de EU een eigen definitie en eigen voorwaarden hanteert. Lijkt het u niet verstandig dat men op Europees vlak een lijst opstelt? Die zou men dan ook natuurlijk laten aangroeien, want je kunt natuurlijk niet voor alles een lijst opstellen, je kunt niet alles definiëren. Als dat op EU-vlak meer wordt geregeld, kan er minstens binnen de EU meer afstemming komen, worden de zaken meer synchroon geregeld. Dat lijkt me meer fundamenteel, want anders zal men natuurlijk in de diverse lidstaten proberen, en in die waar men het gemakkelijkst binnen kan geraken, zal men proberen zijn afval die mogelijk grondstof wordt, binnen te laten komen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: College Danen, is de inspectie uitgerust voor die handhaving? In ieder geval hebben zij een paar mensen die daarin zijn gespecialiseerd. Die hebben zich daar echt in verdiept en zijn daar dus voldoende van op de hoogte. Ik heb vandaag geen signalen gehad vanuit die diensten dat dat niet gaat of dat ze daar geen mogelijkheden toe zouden hebben.

Dan was er de vraag of de OVAM dat vaak moet doen als er geen criteria zijn. Daar heb ik geen zicht op. Ik zal die cijfers opvragen bij de OVAM. Ik kan daar geen getal op plakken. Ik weet dat ook niet van buiten.

Er is niet vaak sprake van een beroep. Ik zal ook eens nagaan hoeveel er de voorbije periode zijn geweest, maar het is niet zo dat ik vaak dergelijke zaken zie passeren.

U vroeg of dat niet meer kan worden geharmoniseerd op Europees vlak. Een aantal zaken zijn al Europees geharmoniseerd. Wij geven daar natuurlijk uitvoering aan. Soms leggen we ook wel een aantal bijkomende criteria op. Het klopt echter natuurlijk dat meer uniformiteit eenvoudiger zou zijn. Ik heb dat daarnet ook aangegeven in verband met de samenstelling van de olie voor schepen. Hoe meer uniformiteit, hoe gemakkelijker het natuurlijk is om de zaken te controleren, en dan is het aan de grens of in de haven waar dat binnenkomt dat die controle kan gebeuren.

Ondertussen heb ik van de OVAM het bericht gehad dat het gaat om ongeveer honderd gevallen per jaar waarin wordt gevraagd om af te wegen of het om afval of om een grondstof gaat. Wat de beroepen betreft, dat moet ik navragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het Jachtfonds – 302 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, de Vlaamse Regering heeft in eerste lezing, of in tweede lezing, nog niet definitief, de regels met betrekking tot de

werking van het Jachtfonds goedgekeurd. Dat kan men lezen op www.vlaanderen.be/nl/vlaamse-regering/bslissingenvlaamse-regering. Hubertus Vereniging Vlaanderen noemt dit een grote stap in het verder professionaliseren en stroomlijnen van de sector. Ik ben het daar trouwens mee eens. Vogelbescherming Vlaanderen vreest echter dat de regering, die hiermee de regels over de werking van het Jachtfonds herzielt, te eenzijdig zal inzetten op wildbeheer. Een belangrijk deel van het Jachtfonds wordt geïnvesteerd in de praktische organisatie van het jachtgebeuren. Het dient ook voor de verbetering van de leefgebieden van de wildsoorten binnen het brede kader van natuurbeschoud.

Uit die pot van ongeveer 2 miljoen euro zal jaarlijks 495.000 euro naar het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) gaan. Dat geld wordt gebruikt voor de praktische organisatie van de jacht, voor het jachtexamen en voor het verscherpen van het jachttoezicht. Hubertus Vereniging Vlaanderen krijgt ongeveer 300.000 euro per jaar voor de dagelijkse werking. De rest van het bedrag wordt besteed aan projecten inzake duurzaam faunabeheer van de jachtwildsoorten en hun leefgebieden.

De selectie van die projecten, want er is een projectoproep daarvoor, en de verdeling van de middelen komen in handen van een Centraal Comité – het klinkt nogal Sovjetachtig, maar misschien is die term niet juist – dat enkel bestaat uit vertegenwoordigers van de jachtsector en van de overheid. De natuurverenigingen vrezen dat de beslissingen over projectvoorstellen inzake faunabeheer wel erg ‘gekleurd’ zullen worden genomen en dat het Centraal Comité enkel oog zal hebben voor eenzijdig wildbeheer. Dat is de kern van mijn betoog.

Door de scherpe tegenstellingen tussen de verschillende geledingen binnen de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) slaagde die raad er niet in om een breed of gedragen advies te formuleren over de praktische uitwerking van het Jachtfonds. Dat betekent allermindst een stilzwijgend goedkeuren. Er was onvoldoende eensgezindheid. Ook de Inspectie van Financiën heeft zich al erg kritisch uitgelaten over de werking van het Jachtfonds. De dienst vreest belangenvermenging en heeft een negatief advies gegeven.

Minister, gelet op het feit dat de beslissingen nog niet definitief zijn, stel ik deze vragen. Hoe reageert u op de kritiek van de natuurverenigingen en de Inspectie van Financiën dat de samenstelling van het Centraal Comité te eenzijdig is en dreigt te leiden tot belangenvermenging? Overweegt u een evenwichtigere samenstelling van dat comité?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Caron, bedankt om uw bezorgdheid met ons te delen, en ik hoop dat ik die kan wegnemen.

Het Centraal Comité van het Jachtfonds is een afspiegeling van het Centraal Comité van het Visserijfonds. Dit is dus niet nieuw. Het is iets dat we eigenlijk overnemen van een andere sector, waar dat al bestaat. Dit betekent dat enerzijds de jachtsector in al zijn geledingen en anderzijds de bevoegde overheidsdiensten gelijkwaardig zijn vertegenwoordigd. De belangen van andere belanghebbenden en de overheid bij de jacht worden ten volle gewaarborgd door de diverse Vlaamse ambtenaren die deel uitmaken van het Centraal Comité. Zoals dat ook hoort, zal in het huishoudelijk reglement ook een clause worden opgenomen omtrent belangenvermenging.

Deze samenstelling van het Centraal Comité moet zorgen voor een evenwichtige besteding van de middelen, met het oog op gepaste realisaties voor elk van de doelstellingen die zijn vermeld in het Jachtdecreet. Er is dus een wettelijk kader. De ervaringen met het Visserijfonds leren ons dat het niet noodzakelijk is om een

rechtstreekse vertegenwoordiger van de natuursector in het Centraal Comité te hebben om zeer waardevolle natuurdoelstellingen te realiseren. Voorbeelden wat de visserij betreft zijn de paaiplaatsen, de visdoorgangen, de vistrappen, de natuurlijke oevers, de inschakeling van natuurlijke meanders, de herstelprogramma's voor de beekprik en de rivierdonderpad.

Het Centraal Comité van het Jachtfonds zal jaarlijks een begroting opmaken, met daarin ook de planning qua realisaties. Iedereen kan aan de diverse leden van het Centraal Comité voorstellen doen voor interessante realisaties. Daarnaast kan het Centraal Comité, net zoals bij besteding van subsidiebudgetten, er ook voor kiezen om voor de besteding van een deel van het budget gebruik te maken van gerichte of algemene projectoproepen aan de diverse sectoren. Het Centraal Comité zal dan alle voorstellen afwegen en tot een eindbeslissing komen. Die begroting moet dan ook jaarlijks aan de bevoegde minister worden voorgelegd voor goedkeuring of bijsturing. Op die manier is een evenwichtige invulling van de diverse doelstellingen gegarandeerd.

Een wijziging van de samenstelling van het Centraal Comité van het Jachtfonds is voor mij dus niet aan de orde. We kunnen ook altijd evalueren, en als we zouden zien dat het niet goed loopt, dan kunnen we nog altijd stappen zetten, maar nogmaals, we hebben ons geënt op wat eigenlijk al bestaat in de visserijsector.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, die afspiegeling is goed bedacht, zou ik zeggen. Het is natuurlijk wel niet helemaal hetzelfde.

Bij de visserij gaat het in eerste instantie om professionele visserij en anderzijds om recreatieve visserij, die van een totaal andere aard is, gelimiteerd is in volumes door de quota en ook nog eens extra ingedeekt is door de Vlaamse regelgeving. Ik vind die afspiegeling op zich niet zo'n sterk argument.

Dat de Vlaamse ambtenaren de natuurzijde zullen bewaken, daar twijfel ik eigenlijk niet aan. Misschien is het belangrijk om van u te vernemen of het fonds bij meerderheid of bij consensus moet beslissen. Hoe zit dat in elkaar? Het zou gewoon handiger en duidelijker zijn dat er wel een rechtstreekse vertegenwoordiger van de natuurverenigingen in dat comité zou zetelen. Dat zal ten minste elke vrees voor belangenvermenging bij de beoordeling wegnemen.

Het is fijn dat er ook een clausule komt en dat iedereen voorstellen kan formuleren. Natuurlijk kan iedereen voorstellen formuleren, maar de vraag is wat het Jachtfonds hier zal beslissen en welke belangen er zullen primeren. De belangen rond soortenbescherming enerzijds en de discussie over afschot en hoeveelheden anderzijds zijn niet altijd even evenwichtig.

Ik doe niets af aan de kwaliteit van uw ambtenaren, minister, maar ik vind het jammer dat er geen enkele vertegenwoordiging van de natuurverenigingen in dat Jachtfonds aanwezig is. Het is tenslotte publiek geld, waarbij er een balans gevonden moet worden tussen natuurbelangen, jachtbelangen, publieke ruimte enzovoort. Ik vind het eigenlijk vreemd dat de natuurbewegingen zelf niet mogen mee oordelen over natuurwaarden. Dat wringt bij mij.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Onze fractie is alleszins tevreden dat het Jachtfonds finaal is goedgekeurd. Heel wat adviesinstanties hebben daarrond een advies verleend en, als ik collega Caron hoor, is hij er wat misnoegd over dat de natuurverenigingen niet in het centraal comité zetelen. Als we echter zien dat de Minaraad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen), waarin de natuurverenigingen

een zeer belangrijke partner zijn, geen advies heeft gegeven, zelfs geen verdeeld advies, dan denk ik dat dit voor hen geen onoverkomelijk probleem is en dat de natuurverenigingen zich dus akkoord verklaren met de samenstelling van het centraal comité, zoals die nu voorzien is. Ik denk toch dat we dat daaruit mogen concluderen. Opnieuw, onze fractie is tevreden dat het Jachtfonds finaal wordt goedgekeurd.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Caron, ik denk dat u een denkfout maakt. Bij visserij gaat het ook over de recreatieve visserij, niet de professionele. Het is net hetzelfde principe. Ik vind het een beetje jammer dat u zo wantrouwig staat tegenover het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Ik heb u hier al vaak tussenkomsten horen houden waarin u toch bijzondere appreciatie toonde voor die diensten, die trouwens vertegenwoordigd zijn in het Jachtfonds. Ik ga er dus van uit dat het evenwicht bewaakt zal worden.

Bart Caron (Groen): Ik wil eerst iets zeggen over uw laatste punt. Ik heb veel appreciatie voor die diensten, dat weet u ook. Dat klopt inderdaad.

Ik vind echter dat de rol van de overheid vaak een mediërende of bemiddelende rol is tussen een aantal standpunten. Het is het beste dat de jacht- en de natuursector hun mening hebben en dat de overheid via haar ambtenaren de gulden middenweg kiest in dat soort verhalen. Dat is de rol van ambtenaren en niet van natuurbeschermers.

Collega Peeters, aan u wil ik zeggen dat het spreekwoord 'wie zwijgt, stemt toe' hier natuurlijk niet geldt. Ik ben door de natuurverenigingen benaderd – ik zal u dat zeggen –, omdat er hierover grote onenigheid was in de Minaraad, waardoor er geen advies gekomen is. Als u daaruit afleidt dat de natuursector akkoord gaat met het voorstel ... dat is natuurlijk niet zo.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.